

Kommunstyrelsens arbetsutskott kallas till sammanträde

Tid: 2015-10-06 kl. 13:00

Plats: Kommunhuset

Öppnande, närvaro, justering

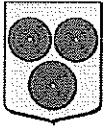
Information om Unga till arbete tillsammans med Region Dalarna

(Anders Becker, 13.00 - 13.15)

Beslutsärenden

1. **Risk- och sårbarhetsanalys 2015, RSA**
(Per-Erik Jonsson, 13.30 - 13.45)
Förslag till beslut
2. **Serviceplan för Orsa kommun**
(Liselotte Hansson Malmsten, 13.45 - 14.15)
Förslag till beslut
Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att "Serviceplan Orsa kommun" tas fram enligt bifogat förslag, att medel för framtagande av Serviceplan anslås ur... med 10 000 kr och att medel för bidrag till servicepunkt anslås ur....med 100 000 kr
3. **Översyn av Orsa kommuns reglemente av upphandling och inköp**
(Cecilia Bogg, 14.15 - 14.30)
Förslag till beslut
Kommunfullmäktige beslutar att upphäva dokument "Reglemente för Orsa kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet" daterad 2011-08-26 med dnr 11/KK 071-050.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att anta upprättat dokument "Riktlinjer för inköp och upphandling"
4. **Föreningsbidrag 2015 sociala området (Cecilia Bogg)**
Förslag till beslut
-
5. **Drift- och investeringsbudget 2016**
(Johan Hult, 14.40 - 15.15)
Förslag till beslut
6. **Kommunalskatt 2016 (Johan Hult)**
Förslag till beslut
7. **Godkännande av borgensåtagande för Region Dalarna**
Förslag till beslut
8. **Nytt boende för ensamkommande barn (handlingar skickas senare)**
(Ann-Therese Albertsson)
Förslag till beslut

9. **Antal platser på boende för ensamkommande barn** (handlingar skickas senare)
Förslag till beslut

Informationsärenden

1. Budgetuppföljning (Johan Hult)
2. Information om organisationsöversyn (Ann-Therese Albertsson)
3. Kurser och konferenser

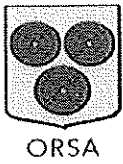
Delgivningar

1. Protokoll från Hjälpmedelsnämndens sammanträde 2015-09-10
2. Protokoll styrelsemöte Orsa Vatten och Avfall 2015-09-15
3. Protokoll Språktolknämnden 2015-09-24
4. Nyhetsbrev SMÅKOM september
5. SKL cirkulär 15:24: Budgetpropositionen för år 2016
6. SKL Cirkulär 15:25: Avtal om notkopiering inom kommunala musik/kulturskolor
7. SKL cirkulär 15:26: Överenskommelse om lön och anställningsvillkor för räddningstjänstpersonal i beredskap
8. SKL Cirkulär 15:27: utbildningskontrakt och extratjänst

Mikael Thalín
Ordförande

Camilla Staberg
Sekreterare

2015-04-01

Risk- och sårbarhetsanalys för Orsa kommun 2015

Innehållsförteckning

1. ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV KOMMUNEN.....	5
1.2 Orsa kommuns roll	6
1.2.1 Orsa kommuns uppgift vid krishantering och räddningsinsats	6
2. ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV ARBETSPROCESS OCH METOD	7
2.1 Uppdrag.....	7
2.2 Mål och syfte	7
2.3 Målgrupp.....	8
2.4 Metod och genomförande	8
2.4.1 Områden för bedömning av krisberedskapsförmåga.....	8
2.4.2 Indikatorer för bedömning av kommunens krisberedskapsförmåga	8
2.4.3 Kriterier för bedömning av krisberedskapsförmåga	11
2.4.4 Sannolikhets- och konsekvensbedömning	11
2.5 Avgränsningar och reservationer	12
2.5.1 Psykologiska faktorer och allmänhetens perspektiv	12
2.6 Definitioner	12
2.7 Sekretess samt spridning av materialet.....	13
3. ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV IDENTIFIERAD SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET INOM KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE	14
3.2.1 Orsa kommuns uppgift vid krishantering och räddningsinsats	14
3.3 Kommunala samverkansformer.....	14
3.4 Skyddsvärt i samhället.....	14
3.4.1 Samhällsviktig verksamhet.....	15
1. Befolkningens liv och hälsa (prioklass 1)	15
2. Samhällets funktionalitet (prioklass 2)	15
3. Befolkningens liv och hälsa (prioklass 3)	15
4. Samhällets funktionalitet (prioklass 4)	16
5. Stora ekonomiska värden (prioklass 5).....	16
6. Stora miljövärden (prioklass 6)	16
7. Stora sociala och kulturella värden (prioklass 7)	16
3.5 Lagar och förordningar	16

4. IDENTIFIERADE OCH VÄRDERADE RISKER, SÅRBARHETER SAMT KRITISKA BEROENDEN INOM KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE.....	17
4.1 Inträffade händelser 2014.....	17
4.2 Identifiering av riskområden	17
4.3 Värdering av riskområden.....	17
4.3.2 Prioriterade riskområden 2015	18
4.4 Analyserade riskområden.....	19
4.4.1 Elförsörjning.....	19
4.4.2 IT-system och telekommunikation	20
4.4.3 Dricksvattenförsörjning och avloppshantering.....	21
4.4.4 Översvämning	22
4.4.5 Dammbrott.....	23
4.4.6 Ras och skred.....	24
4.4.7 Allvarlig smitta.....	25
4.4.8 Extremt väder.....	26
4.4.9 Transport av farligt gods	27
4.4.10 Övriga olyckor	28
4.4.11 Sociala risker.....	29
4.4.12 Evenemang.....	30
4.4.13 Antagonistiska hot	31
5. ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV SÄRSKILT VIKTIGA RESURSER SOM KOMMUNEN KAN DISPONERA FÖR ATT HANTERA EXTRAORDINÄRA HÄNDELSER.....	33
6. BEDÖMNING AV FÖRMÅGAN I SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET INOM KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE ATT MOTSTÅ OCH HANTERA IDENTIFIERADE RISKER SOM KAN LEDA TILL EN EXTRAORDINÄR HÄNDELSE	34
6.1 Sammanvägd förmåga att hantera händelser enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.	34
7. BEDÖMNING AV KOMMUNENS FÖRMÅGA ATT MOTSTÅ OCH HANTERA IDENTIFIERADE RISKER SOM KAN LEDA TILL EN EXTRAORDINÄR HÄNDELSE	35

7.1 Mora kommuns krisberedskapsförmåga.....	35
8. PLANERADE OCH GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER SAMT EN BEDÖMNING AV BEHOV AV YTTERLIGARE ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV RISK- OCH SÅRBARHETSANALYSENS RESULTAT	36
BILAGOR	39

1.2 Orsa kommuns roll

Kommunen är Länsstyrelsens förlängda arm ut i samhället. Kommunen skall ta tillvara på statliga och allmänna intressen. Kommunen har bland annat ett tillsynsansvar mot olika objekt inom vissa områden, bland annat enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) vilken ska samordnas med uppföljningen av kommunens åtgärder enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. I kommunens roll ingår enligt LSO att upprätthålla en kompetent och effektiv organisation för räddningstjänst.

1.2.1 Orsa kommuns uppgift vid krishantering och räddningsinsats

Kommunens uppgift inom krishantering är att skapa goda förutsättningar i den egna kommunen. Detta innebär i första hand förberedande och planerande arbete med kommunala förvaltningarna och andra myndigheter och organisationer. Om krisen väl blir ett faktum ska kommunen verka för att inblandade aktörer samarbetar så effektivt som möjligt och vid behov öka handlingsutrymmet för dem genom att exempelvis äska ytterligare resurser, bistå med prioritering inom kommunen etc. Kommunen bär också ansvaret för att informera Länsstyrelsen vid allvarliga tillstånd i kommunen samt att samverka effektivt med andra kommuner.

Kommunen skall kunna genomföra räddningsinsats då följande fyra kriterier är uppfyllda.

- Behovet av ett snabbt ingripande
- Det hotade intressets vikt
- Kostnader för insatsen
- Omständigheterna i övrigt

2. Övergripande beskrivning av arbetsprocess och metod

2.1 Uppdrag

Kommuner och landsting skall enligt 1§, Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen respektive landstinget. Resultatet av arbetet skall sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Den kommer även att fungera som underlag till stöd till framtagandet av krishanteringsplaner för de olika förvaltningar och enheter i kommunen.

2.2 Mål och syfte

Mål

2015 års Regionala risk- och sårbarhetsanalys ska:

- överskådligt belysa de prioriterade riskområdena
- övergripande beskriva Orsa kommuns *krisledningsförmåga* samt *förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning*
- övergripande beskriva kommunens krishanterande aktörers förmåga att hantera extraordinära händelser, *operativ förmåga*
- ge en samlad lokal bild över kommunens förmåga samt belysa vilken förmåga som finns för respektive riskområde, *kommunens samlade förmåga*
- innehålla förmågebedömningar för de lokala riskområdena med förslag till åtgärder och fortsatt arbete
- bidra till att uppfylla kommunens geografiska områdesansvar genom att:
 - bidra till en effektiv och varaktig samverkan med krisaktörer i kommunen.
 - utgöra ett underlag för Kommunens beredskapsplanering för övning och utbildning
 - bidra med ett lokalt samhällsperspektiv på risker och sårbarheter till regionala och centrala myndigheter och organisationers risk- och sårbarhetsarbete
 - utgöra beslutsunderlag från kommunen till den regionala nivån i krishanteringssystemet

Syfte

Arbetet med lokal risk- och sårbarhetsanalys i kommunen ska bidra till att bygga och upprätthålla ett robust, tryggt och säkert samhälle. Vidare är risk- och sårbarhetsanalysen ett viktigt underlag för åtgärder som syftar till att förebygga de identifierade extraordinära händelserna och stärka beredskapen inför dessa. Samt att analysen skall bidra till en ökad medvetenhet om de regionala risker och dess konsekvenser.

Den regionala risk- och sårbarhetsanalysen är ett viktigt verktyg för kommunen i rollen som geografiskt områdesansvarig på lokal nivå. Områdesansvaret innebär bland annat att kommunen ska ha en lokal bild av risker och sårbarheter inom kommunen. Utifrån den bilden kan sedan Kommunen verka för att inblandade aktörers insatser för att överbygga risker och stärka beredskapen samordnas. Analysen ska bl.a. ligga till grund för framtida övningar och utbildningar inom prioriterade riskområden, samt användas som ett inriktningsdokument.

2.3 Målgrupp

Den lokala risk- och sårbarhetsanalysen är avsedd att utgöra kunskapsunderlag vid kommunens samverkansaktörer på lokal nivå som till exempel energibolag, polismyndigheten, landsting, försvarsmakten och frivilligorganisationer. Men, framför allt är analysen ett verktyg för Orsa kommuns egen del för att kunna stärka den egna och kommunens krisberedskapsförmåga samt räddningstjänstens förmåga att genomföra räddningsinsatser.

Analysen skickas årligen till Länsstyrelsen och kommunfullmäktige.

2.4 Metod och genomförande

2.4.1 Områden för bedömning av krisberedskapsförmåga

Nedan presenteras indikatorerna för förmågebedömning gällande krishanteringsförmåga och förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning. Krisberedskapsförmågan är kommunens samlade förmåga, det vill säga dessa två förmågeområden sammantaget. För definitioner hänvisas till kapitel 2.6. För svar på indikatorn regelverk hänvisas till kapitel 3.5, **Lagar och förordningar**. I de fall övriga lagstiftningar berörs redovisas de under respektive riskområde.

Krishanteringsförmåga

Krishanteringsförmågan är förmågan att vid allvarliga störningar leda den egna verksamheten, fatta beslut inom eget verksamhets – eller ansvarsområde, sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information och vid behov kunna samverka med andra aktörer. Krishanteringsförmåga handlar om att det ska finnas en god hantering av konsekvenserna av inträffade händelser, genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa, skydda och lindra effekterna av det inträffade. Inom Krishanteringsförmåga presenteras indikatorerna materiella samt personella resurser, leda, samverka och informera, larm, omvärldsbevakning samt praktisk erfarenhet. I de fall kommunen är operativ så bedöms kommunens operativa förmåga, i annat fall presenteras faktorer som kan påverka andra aktörers förmåga att agera operativt.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningar

Bedömningen baseras främst på Orsa kommuns förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet om störning skulle uppstå. Inom området förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningar presenteras arbete med grundläggande säkerhetsnivåer, redundans och robusthet i kommunikationssystem, reservkraft, möjlighet att flytta samhällsviktig verksamhet till annan plats personella och materiella resurser samt säkerhet och robusthet i samhällsviktig infrastruktur. För indikatorerna regelverk och praktisk erfarenhet hänvisas till redovisade svar under Krishanteringsförmåga.

Krisberedskapsförmåga

Under denna rubrik presenteras information som inte har klassificerats under någon av de två ovanstående rubrikerna, alternativt information som berör båda rubrikerna 2.4.2 Indikatorer för bedömning av kommunens krisberedskapsförmåga.

2.4.2 Indikatorer för bedömning av kommunens krisberedskapsförmåga

Nedanstående indikatorer är hämtade ur MSB:s hemställan om förmågebedömning.¹ De utgör även komponenterna för bedömning krisberedskapsförmåga risk- och sårbarhetsanalyser.

Krishanteringsförmåga

¹ Hemställan om förmågebedömning 2009-06-23

Leda, samverka och informera

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen.
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet.
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid.
- Det finns ett nätverk (t.ex. med andra myndigheter, kommuner och landsting samt näringsliv) för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet.
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information.
- Det finns en regelbundet utbildad och övad ledningsorganisation. Ledningsorganisationen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid.
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information.

Reservkraft

- Det finns testad reservkraft med en uthållighet om minst en vecka.

Larm

- Det finns övade larmrutiner.
- Det finns en utbildad och övad tjänsteman i beredskap (VB/TIB) 24h/dygn 365 dagar/år

Regelverk

- Det finns legalt stöd för hur myndigheten ska hantera scenariot.
- Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten ska hantera scenariot.
- Det finns avtal som gäller vid scenariot.
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord.

Praktisk erfarenhet

- En upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot
- En genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot

Materiella resurser

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat.
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka.
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser.

Personella resurser

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat.
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka.
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten (sektorn) samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser.

Praktisk erfarenhet

- Upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot.
- Genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

Reservkraft

- Det finns testad reservkraft med en uthållighet om minst en vecka.

Möjlighet att flytta den samhällsviktiga verksamheten till annan plats

- Det finns genomförda förberedelser på den alternativa platsen.
- Flytt av verksamhet till alternativ plats är övad.

Materiella resurser

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat.
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka.
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser.

Personella resurser

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat.
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka.
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten (sektorn) samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser.

Regelverk

- Det finns legalt stöd för hur myndigheten (sektorn) ska hantera scenariot.
- Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten (sektorn) ska hantera scenariot.
- Det finns avtal som gäller vid scenariot.
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga aktörer är klargjord.

Praktisk erfarenhet

- Upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot.
- Genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot.

Redundans och robusthet i kommunikationssystemen

- Informationsteknologi
- Telekommunikation
- Radiokommunikation

2.4.3 Kriterier för bedömning av krisberedskapsförmåga

Bedömningen baseras på regeringens beslut i december 2008.² Förmågebedömningen baseras på en fyrgradig skala:

NIVÅ	BEDÖMNING
1	God förmåga
2	I huvudsak god förmåga men med vissa brister
3	Viss, men bristfällig förmåga
4	Ingen eller mycket bristfällig förmåga

2.4.4 Sannolikhets- och konsekvensbedömning

Enligt Krisberedskapsmyndighetens vägledning för statliga myndigheter³ ska en risk- och sårbarhetsanalys innehålla bedömning av scenariers (eller riskområdets) sannolikhet att inträffa samt bedömning av möjliga konsekvenser.

NIVÅ	BEDÖMNING	TID
1	Mycket låg sannolikhet	< 1 gång/1000 år
2	Låg sannolikhet	1 gång/100-1000 år
3	Medelhög sannolikhet	1 gång 10-100 år
4	Hög sannolikhet	1 gång/1-10 år
5	Mycket hög sannolikhet	Oftare än 1 gång/år

De uppsatta nivåerna för sannolikhetsbedömning är baserade på Krisberedskapsmyndighetens rekommendationer, enligt KBM 2006:4⁴ samt utökade med en beskrivning av tidsaspekten som hämtats från skriften Introduktion till riskanalysmetoder.⁵

² Regeringsbeslut 2008-12-04

³ Krisberedskapsmyndigheten (2006). Risk- och sårbarhetsanalyser. Vägledning för statliga myndigheter.

⁴ Krisberedskapsmyndigheten (2006). Risk- och sårbarhetsanalyser. Vägledning för statliga myndigheter.

⁵ Nilsson, J. (2003). Introduktion till riskanalysmetoder.

NIVÅ	KONSEKVENNS	BEDÖMNING
1	Mycket begränsade	Små direkta hälsoeffekter, mycket begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot enskild samhällsinstitution.
2	Begränsade	Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner.
3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner och förändrat beteende.
5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.

2.5 Avgränsningar och reservationer

Vid arbetet med Orsa kommuns risk- och sårbarhetsanalysen 2015 har fokus satts på:

2.5.1 Psykologiska faktorer och allmänhetens perspektiv

Denna rapport anlägger främst ett tekniskt perspektiv på risk och avser exempelvis inte att inom varje riskområde analysera psykologiska faktorer. Ett renodlat tekniskt perspektiv ser risk som en sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa samt de (negativa) konsekvenser händelsen i fråga anses kunna leda till och fokuserar oftast en eller några aspekter (t ex dödsfall eller samhällsekonomiska kostnader). Det är dock viktigt att komma ihåg att ett tekniskt perspektiv inte är fullkomligt. Tillexempel utesluts det faktum att alla människor inte bedömer risk eller dess konsekvenser på samma sätt.⁶

2.6 Definitioner

Risk: kan beskrivas som sammanvägd bedömning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelser i frågan kan leda till. För andra tolkningar av risk hänvisas till avsnitt 2.5.1 Psykologiska faktorer och allmänhetens perspektiv.

Sårbarhet: hur mycket och hur allvarligt samhället påverkas av en händelse. De konsekvenser som en aktör eller samhället, trots en viss förmåga, inte förmår förutse, hantera, motstå och återhämta sig från anger graden av sårbarhet.

Hot: omfattar en aktörs kapacitet och avsikt att genomföra skadliga handlingar. Ett hot kan också bestå av en händelse eller en företeelse som i sig framkallar fara för något eller någon utan att det i sammanhanget förekommer aktörer med kapacitet och avsikt att orsaka skada. Exempelvis kan klimatförändringar (ett hot) medföra en ökad sannolikhet för, och större konsekvenser av, att samhället drabbas av översvämningar (risk).

Riskanalys: ett systematiskt sätt att identifiera och värdera risker med avseende på sannolikhet och konsekvens.

⁶ Nilsson, J. (2003). Introduktion till riskanalysmetoder.

Sårbarhetsanalys: kan beskrivas som ett systematiskt sätt att utvärdera och bestämma sårbarhet.

Extraordinär händelse: en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser.

Samhällsviktig verksamhet: sett ur krisberedskapssynpunkt, ska uppfylla det ena eller båda av följande villkor:

- Ett bortfall av, eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelse i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.⁷

2.7 Sekretess samt spridning av materialet

Grundregeln i Sverige är att allmänna handlingar ska vara offentliga. Dock kan uppgifter komma att omfattas av sekretess om de anses röja sådan information som kan anses vara skadlig för myndigheter, verksamheter eller personer. Inom området för risk- och sårbarhetsanalyser gäller att information ska beläggas med sekretess om ”det allmännas möjligheter att förebygga och hantera fredstida kriser motverkas om uppgifterna röjs”.⁸ Orsa kommun har bedömt att innehållet i denna rapport inte behöver sekretessbeläggas.

⁷ Krisberedskapsmyndigheten (2006). Risk- och sårbarhetsanalyser. Vägledning för statliga myndigheter.

⁸ 18 kap. 13§ Offentlighet och sekretesslag (2009:400)

3. Övergripande beskrivning av identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

3.2.1 Orsa kommuns uppgift vid krishantering och räddningsinsats

Kommunens uppgift inom krishantering är att skapa goda förutsättningar i den egna kommunen. Detta innebär i första hand förberedande och planerande arbete med kommunala förvaltningarna och andra myndigheter och organisationer. Om krisen väl blir ett faktum ska kommunen verka för att inblandade aktörer samarbetar så effektivt som möjligt och vid behov öka handlingsutrymmet för dem genom att exempelvis äska ytterligare resurser, bistå med prioritering inom kommunen etc. Kommunen bär också ansvaret för att informera Länsstyrelsen vid allvarliga tillstånd i kommunen samt att samverka effektivt med andra kommuner.

Kommunen skall kunna genomföra räddningsinsats då följande fyra kriterier är uppfyllda.

- Behovet av ett snabbt ingripande
- Det hotade intressets vikt
- Kostnader för insatsen
- Omständigheterna i övrigt

3.3 Kommunala samverkansformer

Nedan ges en kortfattad beskrivning av de olika samverkansformer kopplat till kriser eller extraordinära händelser, där Orsa kommun ingår.

Fortsatt arbete

- Vidareutveckla arbetet inom befintliga samverkansgrupper såsom krishanteringsråd.
- Räddningstjänsten har sina färdiga samverkansformer med övriga myndigheter sen tidigare.
- Nätverket med kommunala beredskapssamordnare i länet
- Kontaktväg vid avstämningsmöte med länsstyrelsen via rakel varje vecka
- Utveckla samarbetet mellan beredskapssamordnare i Mora, Orsa och Älvdalen

3.4 Skyddsvärt i samhället

I Sveriges säkerhetsstrategi ligger tyngdpunkten på samhällets säkerhet. Det handlar om händelser och förhållanden som skadar samhällets funktionalitet och som enskilda individer saknar förutsättningar att själva hantera fullt ut. De övergripande målen för vår säkerhet enligt säkerhetsstrategin är att värna:

- Befolkningens liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter⁹

⁹ Försvarsberedningen, En strategi för Sveriges säkerhet – Försvarsberedningens förslag till reformer (Ds 2006:1) Återfinns även i Säkerhet i samverkan, Försvarsberedningens omvärldsanalys (Ds 2007:46)

Inom kommunens gränser kan skyddsvärda områden eller verksamheter vara av varierande grad och omfattning. Exempelvis kan ”skyddsvärt”, sett ur ett kulturhistoriskt intresse vara något skilt från ”skyddsvärt” betraktat ur ett samhällsekonomiskt intresse. Denna rapport fokuserar det som är skyddsvärt eller samhällsviktigt ur ett krisberedskapsperspektiv.

3.4.1 Samhällsviktig verksamhet

Nedan presenteras en översiktlig lista över samhällsviktiga verksamheter identifierade i Orsa kommun.

1. olkningens liv och hälsa (prioklass 1)
 - Akutsjukvård, vårdavdelningar
 - Akuttjänstgörande polis och räddningstjänst
 - BefOmsorg om äldre och funktionshindrade
 - Hemsjukvårdsgrupper
 - Hemtjänstgrupper

säkras: För att bedriva dessa verksamheter måste följande funktioner

- Uppvärmning
 - Försörjning med vatten, medicin och mat
 - Bränsleförsörjning till uppvärmning, reservkraft och fordon
2. Samhällets funktionalitet (prioklass 2)
 - Ledningsfunktioner
 - Radio/TV
 - Dricksvattenförsörjning
 - Avloppssystem
 - Vissa finansiella system
 - Fjärrvärme
 - Transporter (väghållning, persontransporter m.m.)
 - Drivmedelsförsörjning (fordon, uppvärmning, reservkraft)
 - Elektroniska kommunikationer
 - Akut tillgång till socialtjänst
 - Barnomsorg för de föräldrar som arbetar inom samhällsviktig verksamhet
 - Säkra vattentäkter mot förorening (breddande avlopp, drivmedels-
hantering m.m.)
 3. Befolkningens liv och hälsa (prioklass 3)
 - Primärvård, dagmottagningar
 - Läkemedelsförsörjning
 - Tillgång till samlingsplats för allmänheten (värme, mat, dricksvatten, in-
formation och eventuellt övernattnings)

4. Samhällets funktionalitet (prioklass 4)
 - Transporter
 - Livsmedelsförsörjning
 - Betalförmedling
 - Övrig barnomsorg
5. Stora ekonomiska värden (prioklass 5)
 - Större verkstadsindustri. Förbrukning mer än 50 MWh.
6. Stora miljövärden (prioklass 6)
 - Sophantering
7. Stora sociala och kulturella värden (prioklass 7)
 - Arkiv
8. Övriga (prioklass 8)
 - Boende, små till medelstora företag

3.5 Lagar och förordningar

Nedan presenteras de lagar och förordningar som är viktiga att ta hänsyn till vid genomförandet av en kommunal risk- och sårbarhetsanalys.

Lag (2003:778) och förordning (2003:789) om skydd mot olyckor (LSO och FSO)
Lagen och förordningen definierar räddningstjänst samt kommunala och statliga räddningstjänstmyndigheter.

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

4. Identifierade och värderade risker, sårbarheter samt kritiska beroenden inom kommunens geografiska område

I kapitlet presenteras de händelser som inträffat under året och som bedöms ha satt kommunens krisberedskapsförmåga på prov. Översikten ger en sammanställd bedömning av riskområden för 2015, likaså lyfts prioriterade riskområden för 2015 fram.

4.1 Inträffade händelser 2014

Händelser under 2014 som har berört kommunen är skogsbranden i Västmanland. Där bidrog kommunen med personal från brandkåren och kommunen deltog även vid lägesavstämningar med länsstyrelsen avseende händelsen.

4.2 Identifiering av riskområden

I följande avsnitt presenteras en översikt av hot och risker inom det geografiska ansvarsområdet i form av en matris. Matrisen syftar till att belysa samtliga riskområden och fungera som en övergripande prioritering av samtliga identifierade riskområden i kommunen.

4.3 Värdering av riskområden

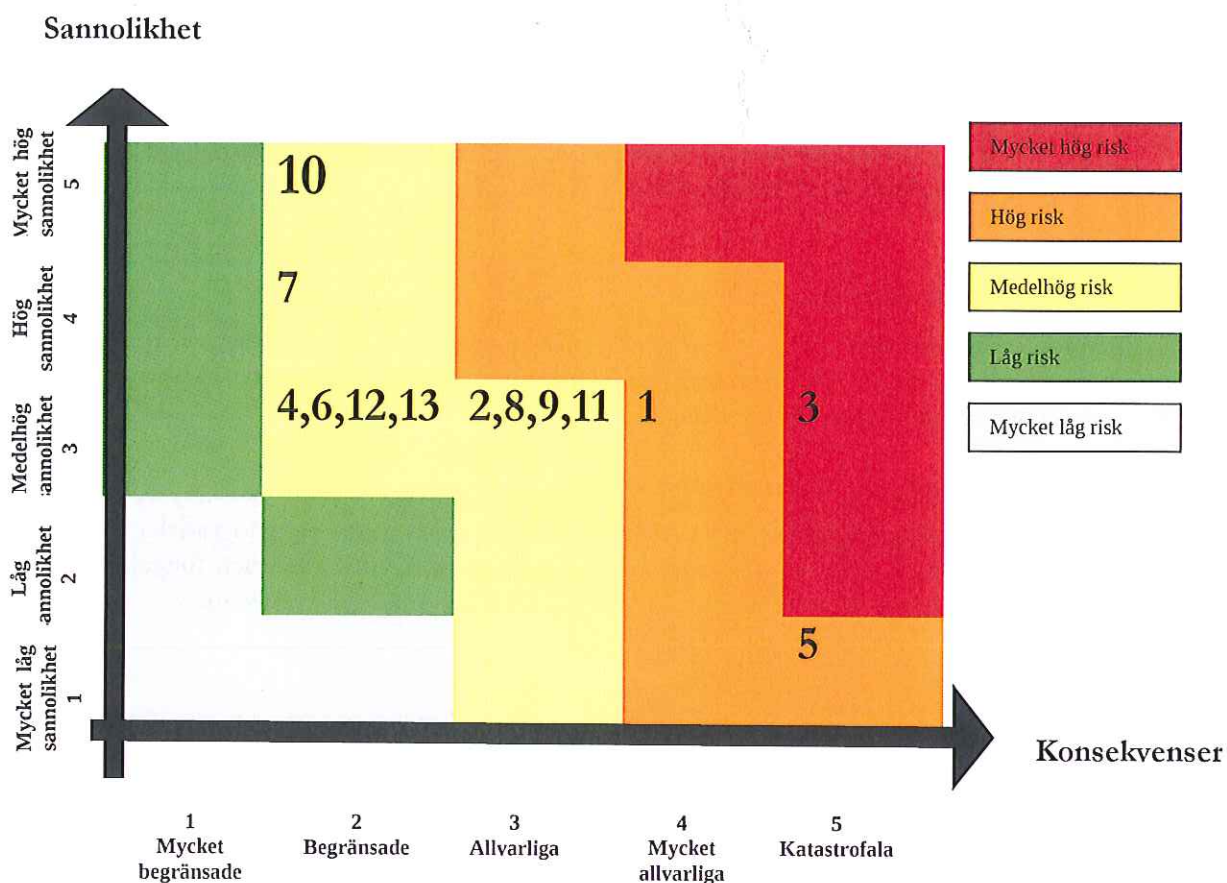
Underlag för prioritering av riskområdena i matrisen, ”matris för prioritering av riskområden”, är den plan för samhällsviktiga verksamheter som har tagits fram tillsammans med Länsstyrelsen.

Prioriteringen utgår från två huvudkriterier, omfattning av konsekvenserna för riskområdena samt omfattningen av resursbehov för att kunna hantera konsekvenserna.

4.3.1 Identifierade riskområden i Orsa kommun 2015:

Nedan presenteras identifierade riskområden i Orsa kommun. Numreringen återkommer sedan i matrisen för värdering av Orsa kommuns riskområden 2015.

1. Elförsörjning	7. Allvarlig smitta
2. IT-system och telekommunikation	8. Extremt väder
3. Dricksvattenförsörjning och avloppshantering	9. Transport av farligt gods
4. Översvämning	10. Olyckor
5. Dammbrott	11. Sociala risker
6. Ras och skred	12. Evenemang
	13. Antagonistiska hot

Figur 4.1 Övergripande värdering av identifierade riskområden i Orsa kommun 2015.

Utifrån matrisen kan man konstatera att scenario dricksvattenförsörjning och avloppshantering har den högsta risken. Därefter kommer elförsörjning och dammbrott. De områden som kommer därefter är extremt väder, transport av farligt gods, IT-system och telekommunikation och sociala risker. Riskmatrisen är en tydlig indikator på vilket typ av scenario som bör övas i Orsa kommun.

4.3.2 Prioriterade riskområden 2015

Riskområden som särskilt belyses under 2015 års risk- och sårbarhetsanalys är:

- Elförsörjning. Med anledning av detta har Orsa kommun deltagit i länsstyrelsens och energimyndighetens styrel-projekt (prioritering av elanvändare vid elbrist).
- Dricksvattenförsörjning: Nodava har uppdaterat sin plan efter att de har tagit fram sin nya RSA.
- Översvämning: Kartering av höjder vid olika översvämningarnivåer skall tas fram under 2015 för att se vilka byggnader och fastigheter som blir berörda. Utifrån detta ta fram planering för att hantera detta. Uppdatera höjdnivåer för nybyggnation Beredskapsplan för dammbrott har tagits fram tillsammans med länsstyrelsen som även kan användas vid översvämning.
- Färdigställa ledningslokaler enligt förslag från MSB

4.4 Analyserade riskområden

Nedan presenteras analyserade riskområden i Orsa kommun för 2015. Presentationen av respektive riskområde utgår från följande struktur:

- Presentation ur ett allmänt och ett kommunalt perspektiv
- Förmågebedömning (Krishanteringsförmåga samt förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning) inom respektive riskområde. För en mer utvecklad förklaring om vad som omfattas av rubrikerna under förmågebedömningen hänvisas till kapitel 2.4.1
- Risk-, sannolikhets- och konsekvensbeskrivning
- Kritiska beroenden och klimatpåverkan
- Planerade åtgärder samt förslag på fortsatt arbete

4.4.1 Elförsörjning

Scenario:

El bortfall i större delen av kommunen under 3 dygn och med en temperatur på -10°C .

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns. Kontaktvägar med Fortum finns. Genomfört övning hösten 2012 avseende längre strömavbrott.

Praktisk erfarenhet

Vi har inga direkt praktiska erfarenheter av längre elbortfall för vår del.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Reserv elverk finns installerat för kommunal ledning och vid räddningstjänsten. Mobilt elverk för försörjning av äldre boenden och andra kommunala byggnader finns.

Krisberedskapsförmåga

Se ovanstående beskrivning. Arbetet med Styrel har gett en bra bas för att hantera effekterna av planerade avbrott. Detta kommer att användas för att styra behovet av utbyggd reservkraft.

Sammanvägd bedömning

Elförsörjning	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Elförsörjning	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	4
Risk	12

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Beroenden finns för många verksamheter avseende elförsörjning. Kommunen har främst prioriterat äldreboenden och kommunal ledning under 2015. Klimatpåverkan är beroende av under vilken årstid på året det inträffar.

Förslag på fortsatt arbete

- Genomföra övningar tillsammans med Fortum.
- Se över elberoende i samhällsviktiga verksamheter i kommunen.
- Färdigställa ledningslokaler enligt förslag från MSB

4.4.2 IT-system och telekommunikation

Scenario:

IT avbrott på grund av el bortfall i större delen av kommunen under 3 dygn och med en temperatur på -10° C

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns med förberedda lokaler. Pågår att uppdatera kontinuitet- och drift instruktioner. Raket är ett kommunikationsverktyg som används vid kommunikation med länsstyrelsen och övriga kommuner.

Praktisk erfarenhet

Har inga direkta erfarenheter av någon större driftstörning.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Eftersom vi har gemensam IT-drift för Mora, Orsa och Älvdalen och det har gjorts en ledningsanalys i alla tre kommuner i samverkan med MSB har följande åtgärder gjorts. Skapat redundans mellan kommunerna via fiberanslutningar. En gemensam serverdrift med sekundär serverhall. UPS installerat vid varje teknikbod mm. Kommer även under 2015 åtgärda nodrum för inkommande fiber i Mora som även Orsa är berörda av.

Krisberedskapsförmåga

Se ovanstående beskrivning

Sammanvägd bedömning

IT-system och telekommunikation	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

IT-system och telekommunikation	Bedömning
Sannolikhet	4
Konsekvens	2
Risk	8

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Verksamheten är väldigt elberoende så det är knutet mot elförsörjning som ovanstående.

Förslag på fortsatt arbete

- Uppdatera dokumentet kontinuitet- och drift enligt BITS. Genomföra åtgärder som kommer fram där.
- Färdigställa ledningslokaler enligt förslag från MSB
- Färdigställa nya nod- serverrum.
- Färdigställa verksamhetsanalysen som beskriver vilka system som finns i Mora, Orsa och Älvdalen.
- Utreda hur informationssäkerhetsarbetet ska organiseras i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.

4.4.3 Dricksvattenförsörjning och avloppshantering

Scenario:

Kontaminering av huvudvattentäkten som drabbar vattenledningsnätet. Det innebär stora driftproblem innan man återställer normal drift.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns. Via det VA-plansarbete som bedrivs i Mora, Orsa och Älvdalen kommuner utreds frågan om ökat och förbättrat vattentäktsskydd där Nodava, Miljökontoret och Stadsbyggnadsförvaltningen deltar.

Praktisk erfarenhet

Inga större driftsproblem som har drabbat ett stort antal människor. Har haft några mindre enskilda störningar som har drabbats ett mindre antal fastigheter.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Vi har god förmåga med vissa brister. Reservkraft finns för VA-verken. Det finns inte tillräckligt skydd för befintliga vattentäkter. Planering pågår med att utöka vattenskyddet inom både befintliga vattentäkter och framtida reservvattentäkter. Har nätverk med intilliggande kommuner. Gemensamt VA-bolag Mora, Orsa och Älvdalens kommuner. Har tillgång till materiella och personella resurser via VAKA

Krisberedskapsförmåga

Bättre förmåga att hantera krisberedskapen än att motstå en störning.

Sammanvägd bedömning

Dricksvattenförsörjning och avloppshantering	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	3

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Dricksvattenförsörjning och avloppshantering	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	5
Risk	15

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Är känslig för kraftiga översvämningar och därmed är det klimatpåverkan.

Förslag på fortsatt arbete

- Bygga fasta invallningar vid huvudvattenverk
- Utredda reservvattentäkt vidare
- Uppdatera planen för driftstörning.

4.4.4 Översvämning

Scenario:

100-årsflöde som för Orsas del är på 163,38 i höjdsystem RH 00 Å.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns. Uppdaterad beredskapsplan finns avseende dammbrott som kan användas.

Praktisk erfarenhet

Har erfarenhet från tidigare översvämningar 1985 och 2001. Gjort vissa åtgärder efter dessa översvämningar.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Har gjort översvämningsskartering genom Dalälvsprojektet och har egna mätpunkter som avläses manuellt. Kommer även att göra en egen skartering på egna nivåer.

Krisberedskapsförmåga

Se ovanstående

Sammanvägd bedömning

Översvämning	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Översvämning	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	2
Risk	6

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Har ett stark klimatpåverkan eftersom hela problematiken är beroende av nederbörden.

Förslag på fortsatt arbete

- Se över vilka nivåer som det är tillåtet att bygga på.
- Se över vilka områden med befintlig bebyggelse som det behöver göras åtgärder på.
- Undersöka möjligheter till upphandling och lagring av invallningsmateriel.

4.4.5 Dammbrott

Scenario:

Dammbrott Trängslet med högsta dimensionerande flöde.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns. Beredskapsplan för dammbrott Trängslet är framtagen och övad mars 2014.

Praktisk erfarenhet

Erfarenhet av ett dammbrott i Orsa finnmark 1985 som inte gav några större konsekvenser nedströms. Inga direkta erfarenheter av större dammar. Övningen är även en erfarenhet som vi har.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Har planerat för hur utrymning ska ske vid dammbrott och vid 100-årsflöde. Har några åtgärder som behöver åtgärdas efter erfarenheter från planering och övning.

Krisberedskapsförmåga

Se ovanstående

Sammanvägd bedömning

Dammbrott	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	3

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Dammbrott	Bedömning
Sannolikhet	1
Konsekvens	5
Risk	5

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Har en stor klimatpåverkan eftersom hela problematiken är beroende av nederbörden.

Förslag på fortsatt arbete

- Revidering av planen enligt planering.

4.4.6 Ras och skred

Scenario:

Inga kända områden med risk för ras och skred

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns.

Praktisk erfarenhet

Inga praktiska erfarenheter

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Utredning är gjord.

Krisberedskapsförmåga

Se ovanstående

Sammanvägd bedömning

Ras och skred	Bedömning
Krishanteringsförmåga	1
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	1

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Ras och skred	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	2
Risk	6

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Beroende av väderleksförhållanden kan risken förändras.

4.4.7 Allvarlig smitta

Scenario:

Smitta som bryter ut och drabbar en stor del av kommunens invånare.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns.

Praktisk erfarenhet

Ingen praktisk erfarenhet av ett stort utbrott. Har planerat för förmodad smitta 1996 och 2009.

Varje vinter drabbas befolkningen i kommunen av vinterkräxjukan och influensa. Rutiner för att motverka ett större utbrott finns i kommunens verksamheter.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Planering är gjord i förvaltningarna för personalbortfall. Viktigt med berörda myndigheters information till kommunen.

Krisberedskapsförmåga

Se ovanstående

Sammanvägd bedömning

Allvarlig smitta	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Allvarlig smitta	Bedömning
Sannolikhet	4
Konsekvens	2
Risk	8

Kritiska beroenden och klimatpåverkan
Kan bli personalbrist

Förslag på fortsatt arbete

- Föra dialog med landstinget vid planering.

4.4.8 Extremt väder

Scenario:

Kommunen drabbas av en storm som innebär problem med nedfallna träd och problem med elförsörjning under hösten med -5° C.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns.

Praktisk erfarenhet

Praktiska erfarenheten består i den kraftiga nederbörden sommaren 2010 norr om Mora som gjorde att vägbankar rasade och underminerades. Långvarig torka vissa år har inneburit större skogsbränder som har varit resurskrävande. Sala branden som inträffade under sommaren 2014 har gett nya erfarenheter beträffande extremt väder

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Avgörande för att motstå störningen är beroende av vädertyp. Starka vindar och mycket snö kan medföra till exempel elbrist och den kan vi hänföra till punkt 5.1.

Krisberedskapsförmåga

Hänvisar till den effekt som det extrema vädret ger i punkterna ovan.
Sammanvägd bedömning

Extremt väder	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Extremt väder	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	3
Risk	9

Kritiska beroenden och klimatpåverkan
Scenariot är en klimatfråga.

Förslag på fortsatt arbete

- Inga förslag utöver det som har nämnts i andra punkter.

4.4.9 Transport av farligt gods

Scenario:

Tankbil med diesel välter i närheten av vattentäkt som medför risk för kontaminering.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns. Rutiner för att hantera en farligt gods olycka finns.

Praktisk erfarenhet.

Mindre utsläpp av olika kemikalier.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Beroende på olyckans art och geografiska placering m.m. kan samhällsviktig verksamhet behöva utrymmas och stängas.

Krisberedskapsförmåga

Räddningstjänsten besitter förmåga att hantera den akuta skadehändelsen. För långtgående effekter hänvisas till övergripande ledningsplan.

Sammanvägd bedömning

Kemikalieanläggningar och transport av farligt gods	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Kemikalieanläggningar och transport av farligt gods	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	3
Risk	9

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Klimat, främst när det gäller temperatur och vind, kan påverka olyckor med farligt gods på väg. Halt väglag kan innebära att risken för olycka ökar.

Förslag på fortsatt arbete

- Planering och utbildning är ett pågående arbete som ingår i den ordinarie övningsplanen för räddningstjänsten som sker i samverkan med Mora och Älvdalens räddningstjänster.
- Använda Länsstyrelsens framtagna riktlinjer för transport av farligt gods.

4.4.10 Övriga olyckor

Scenario:

Olyckor som händer i samhället som föranleder räddningsinsats enligt LSO. Det här är inget scenario men är händelser som händer i samhället dagligdags.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns. Räddningstjänsten övar kontinuerligt för att hantera de olyckor som förutsätts kunna föranleda räddningsinsats i Orsa kommun och finns beskrivna i handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Beroende på olyckans beskaffenhet, kan dess konsekvenser eskalera och bli en extraordinär händelse.

Praktisk erfarenhet

Räddningstjänsten övar årligen ca 1600 mantimmar. Årligen har räddningstjänsten ca 50 räddningsinsatser enligt LSO i Orsa kommun.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Ägare och nyttjanderättshavare till byggnader bedriver exempelvis systematiskt brandskyddsarbete för att förebygga och i händelse av olycka ha förmåga att begränsa den negativa skadeutvecklingen. Detta omfattar också samhällsviktig verksamhet.

Krisberedskapsförmåga

Räddningstjänstens organisation, med deltidskåren i Orsa samt brandvärnen i Orsa och Skattungbyn hanterar för de räddningsinsatser som förekommer i Orsa kommun.

Sammanvägd bedömning

Övriga olyckor	Bedömning
Krishanteringsförmåga	1
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	1

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Övriga olyckor	Bedömning
Sannolikhet	5
Konsekvens	2
Risk	10

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Kommunen har en egen organisation för räddningstjänst. Klimatet påverkar typen av räddningsinsatser och räddningstjänsten planerar därför övningar med avseende på säsong och typ av väder.

Förslag på fortsatt arbete

Fortsätta med övningar och utbildningar i syfte att stärka räddningstjänstens förmåga att hantera räddningsinsatser samt den enskildes förmåga att förebygga olyckor.

4.4.11 Sociala risker

Scenario:

En social risk är sannolikheten för oönskade händelser, beteenden eller tillstånd med ursprung i sociala förhållanden som har negativa konsekvenser för det som bedöms vara skyddsvärt. En utmaning i våra kommuner är att minska skillnader i ojämlik hälsa och fördelning av resurser till utsatta människor?.

Definition av social risk, hämtad från Västra Götalandsmodellen.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns. Det är framtagen en separat risk- och sårbarhetsanalys för sociala risker 2014 som bifogas som bilaga.

Praktisk erfarenhet

Det som framkommit vid den gjorda analysen är redan pågående främjande arbete samt ett åtgärdsförslag.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Det bedrivs förebyggande åtgärder i olika verksamheter i kommunen. De prioriterade riskfaktorerna som kommunen måste arbeta med är komplexa och innebär samverkan mellan olika förvaltningar, föreningar, myndigheter och andra samhällsaktörer.

Krisberedskapsförmåga

Hänvisar till ovanstående text.

Sammanvägd bedömning

Sociala risker	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Sociala risker	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	3
Risk	9

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Scenariot är ingen klimatfråga.

Förslag på fortsatt arbete

- Pågående enligt bilaga

4.4.12 Evenemang

Scenario:

Större evenemang som genomförs i kommunen är Orsaylorna. En större olycka såsom brand eller attentat vid något av dessa evenemang kan innebära påfrestningar för kommunen.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns.

Praktisk erfarenhet

Det finns inga större händelser som har inträffat som har inneburit någon påfrestning på kommunen.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Det är inte definierat som en samhällsviktig verksamhet men berör många människor.

Krisberedskapsförmåga

Hänvisar till ovanstående text.

Sammanvägd bedömning

Evenemang	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Evenemang	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	2
Risk	6

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Scenariot är ingen klimatfråga

Förslag på fortsatt arbete

- Utveckla samarbetet med arrangörerna av de olika evenemangen med säkerhetsfrågor som berör hela kommunen.

4.4.13 Antagonistiska hot

Scenario:

Angrepp och attacker av enskilda eller grupper mot medborgare samt sabotage av infrastruktur eller byggnader faller under rubriken 'antagonistiska hot'. Agerandet kan ske öppet i form av direkta angrepp, eller dolt, som hot om angrepp för att vilseleda eller skapa oro. Hotet kan även bestå i etablering av kriminella organisationer i kommunen.

Krishanteringsförmåga

Övergripande ledningsplan finns. Samverkan med polismyndigheten i kommunens brottsförebyggande råd. Regeringen har skapat ny myndighet som arbetar med våldsbejakande extremism som kommunen har utsett kontaktperson emot.

Praktisk erfarenhet

Inget direkt praktisk erfarenhet förutom ett tillfälle där ett högerpopulistiskt parti satte upp meddelande vid kommunhuset i Mora och Orsa.

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

Information via polis- och sociala myndigheter om antagonistiska aktiviteter och hot för att kunna förebygga händelser.

Krisberedskapsförmåga

Hänvisar till ovanstående text.

Sammanvägd bedömning

Antagonistiska hot	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Sannolikhets-, konsekvens- och riskbedömning

Antagonistiska hot	Bedömning
Sannolikhet	3
Konsekvens	2
Risk	6

Kritiska beroenden och klimatpåverkan

Scenariot är ingen klimatfråga.

Förslag på fortsatt arbete

- Pågående enligt bilaga

5. Övergripande beskrivning av särskilt viktiga resurser som kommunen kan disponera för att hantera extraordinära händelser

Kort om Orsa kommuns krisledningsorganisations arbete och uthållighet:

Regelverk

Orsa kommun har givna uppgifter enligt ovanstående regelverk. Ska även följa krisledningsnämndens reglemente vid extraordinär händelse.

Materiella resurser

Ledningsplats är utsedd och även placering av informationsfunktionen. Resurser för dessa funktioner finns planerade och tillgängliga.

Redundans och robusthet i kommunikationssystem

Kommunikationssystemen i fråga om redundans är god. Vi kan kommunicera med Räddningstjänst och Vattenverket via radio. Sen finns både vanliga telenätet eller mobilnätet (om det fungerar). Växeln sitter i kommunhuset som är försett med reservkraft. Rakel (radiokommunikation för effektiv ledning) finns hos Räddningstjänsten och för Kommunal ledning samt hos NODAVA. Tillsammans med Mora räddningstjänst har reservutalarming för räddningstjänsten säkerställts i båda kommunerna under 2011.

Reservkraft

Reservkraft finns för kommunhuset och Räddningstjänsten. Mobilt reservkraftverk för elförsörjning av Lillåhem och Orsagården. Mobilt reservverk för vatten och avloppsverk finns hos NODAVA.

6. Bedömning av förmågan i samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område att motstå och hantera identifierade risker som kan leda till en extraordinär händelse

6.1 Sammanvägd förmåga att hantera händelser enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Nedan följer en sammanfattad bedömning av Mora kommuns förmåga att hantera händelser enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. I kommande kapitel kommer en fördjupad analys av respektive riskområde att presenteras. Matrisen grundas på en ROSA bedömning, övningar och händelser som uppstått i kommunen. Bedömningen följer en fyrgradig skala (se avsnitt 2.4.3).

Orsa Kommuns krisberedskapsförmåga	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

7. Bedömning av kommunens förmåga att motstå och hantera identifierade risker som kan leda till en extraordinär händelse

7.1 Orsa kommuns krisberedskapsförmåga

Analysen är inte kopplad till något specifikt riskområde utan belyser Orsa kommuns krisberedskapsförmåga sett ur ett generellt perspektiv.

Sammanvägd bedömning

Orsa kommuns krisberedskapsförmåga	Bedömning
Krishanteringsförmåga	2
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning	2

Förslag på fortsatt arbete

Krishanteringsförmåga

- Utbilda personalen i WIS.
- Öva krisledningsnämnd och stab regelbundet (minst 2 ggr/ mandatperiod).
- Det finns en upprättad larmplan som övas i samband med punkt 4.
- Genomföra åtgärder som föreslagits under respektive tänkt händelse

Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störning

- Samma åtgärder som ovanstående

8. Planerade och genomförda åtgärder samt en bedömning av behov av ytterligare åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat

Genomföra uppföljningen årligen i samband med den årliga inlämningen till Länsstyrelsen och kommunfullmäktige. Se även respektive åtgärder under varje riskområde.

Sammanfattning av planerade åtgärder som har framkommit i ovanstående riskområden.

Riskområde	Åtgärd	Utförs av	När	Åtgärd at
Elförsörjning				
	Genomföra övningar tillsammans med Fortum	Utförd 2012		
	Se över elberoende i samhällsviktiga verksamheter i kommunen.	Beredskams Orsabostäder socialförv	2016	
	Färdigställa ledningslokaler enligt förslag från MSB	Orsa lokaler mfl	2015	
IT-system och telekommunikation				
	Uppdatera dokumentet kontinuitet- och drift för informationssäkerhet. Genomföra åtgärder som kommer fram där	IS/IT-enheten	2016	
	Färdigställa ledningslokaler enligt förslag från MSB	Se ovan		
	Färdigställa nya nodserverrum.	Service och fritids kon	2015	
	Färdigställa verksamhetsanalysen som beskriver vilka system som finns i Mora, Orsa och Älvdalen	Efter beslut i VP-rådet IS/IT		
	Utreda hur informationssäkerhetsarbetet ska organiseras i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.	Hör ihop med ovanstående punkt		
Dricksvattenförsörjning och avloppshantering				
	Bygga fasta invallningar vid huvudvattenverk	NODAVA		

	Utreda reservvattentäkt vidare Utöka skyddet av befintliga vattentäkter	NODAVA		
Översvämning				
	Se över vilka nivåer som det är tillåtet att bygga på.	Stadsbyggnadsförv	2015/2016	
	Se över vilka områden med befintlig bebyggelse som det behöver göras åtgärder på	Beredskapssam. Berörda fastighetsägare	2015-2016	
	Undersöka möjligheter till upphandling och lagring av invallningsmateriel	Samordning mellan berörda		
Dammbrott				
	Undersöka möjligheter för inkoppling av reservkraft till utrymningsstationer.	Utfört 2014		
	Revidering av planen enligt planering.	Berörda	Löpande	
Ras och skred				
Allvarlig smitta				
	Föra dialog med landstinget vid planering.	Socialförvaltningen	Årligen	
Transport av farligt gods				
	Planering och utbildning är ett pågående arbete som ingår i den ordinarie övningsplanen för räddningstjänsten som sker i samverkan med Mora och Älvdalens räddningstjänster.	Räddningstjänsten	Årligen	
	Använda Länsstyrelsens framtagna riktlinjer för transport av farligt gods	Stadsbyggnadsförvaltningen	Vid planprocess	
Evenemang				
	Utveckla samarbetet med arrangörerna av de olika evenemangen			

Bilagor

■ Publikationer

Cederquist, C. (2006). Regional Risk- och sårbarhetsanalys. Länsstyrelsen Dalarna; Plan- och beredskapsenheten.

Cederquist, C. (2007). Regional Risk- och sårbarhetsanalys. Länsstyrelsen Dalarna; Plan- och beredskapsenheten.

Davidsson G, Lindgren, M, Mett L. (1997). Värdering av risk. Karlstad: Räddningsverket.

Ekenberg, L. (2007). Regional risk- och sårbarhetsanalys. Gävleborgs län. Länsstyrelsen Gävleborg; Krisberedskapsfunktionen.

Enander, A. & Johansson, A. (1999). Säkerhetsmedvetande - en förutsättning för säkerhetsbeteende? Karlstad: Räddningsverket

Fakta om Dalarnas Län. Uppdaterad version, maj 2008, går att hämta på:
<http://www.mypaper.se/show/dalarna/show.asp?pid=345175327664895>

Hansen, R. (2003). Skogsbrandsläckning. Karlstad: Räddningsverket.

Krisberedskapsmyndigheten. (2008). Klarar vi krisen? Samhällets krisberedskapsförmåga 2007. 2008:2

Ljunglund, E. (2004). Regional Risk- och sårbarhetsanalys. Länsstyrelsen Dalarna; Plan- och beredskapsenheten.

Nilsson, J. (2003). Introduktion till riskanalysmetoder. Rapport 3124 Brandteknik. Issn 1402-3504. Lund: Lunds Universitet, avdelningen för Brandteknik vid Lunds Tekniska Högskola.

Räddningsverket & Boverket. (2007). Säkra järnvägstransporter av farligt gods. Karlstad: Räddningsverket.

Runesson, T-L. (2004). Räddningstjänst vid olycka med radioaktiva ämnen. Karlstad: Räddningsverket.

Svenska kraftnät. (2007). Dammsäkerhet – egenkontroll och tillsyn.

Wiren, E. (1998). Planering för säkerhets skull. Lund: Studentlitteratur

Wetterud, J. (2005). Risk- och sårbarhetsanalys. Länsstyrelsen Dalarna; Plan- och beredskapsenheten.

■ Utredningar

C, Cederquist. (2008). Rapport om ekonomisk säkerhet i Dalarnas Län 2008. Länsstyrelsen Dalarna; Plan- och beredskapsenheten.

Försvarsberedningen, En strategi för Sveriges säkerhet – Försvarsberedningens förslag till reformer (Ds 2006:1).

Jordbruksverket (2008). Jordbruksstatistisk årsbok 2008.

<http://www.sjv.se/download/18.677019f111ab5ecc5be8000240/JSprocentC3procent85+2008+Hela.pdf>

Krisberedskapsmyndigheten. (2005). Omvärldsexempel 2005. Krisberedskapsmyndighetens rapportering av uppdraget i regleringsbrevet för budgetåret 2005.

Krisberedskapsmyndigheten. (2007). Reservanordningar för kommunalteknisk försörjning. Erfarenheter från 18 års verksamhet med statsbidrag till kommuner. Rapportnr: 1477/2006

Krisberedskapsmyndigheten. (2008). Utvärdering av samverkansövning SAMÖ 2008. Finns att hämta på www.krisberedskapsmyndigheten.se

Länsstyrelsen Dalarnas lokala utvärdering av samverkansövning SAMÖ 2008.

MSB utredning (Fö 2008:03/15).

NCO. (2007). Olyckor i siffror. En rapport om olycksutvecklingen i Sverige. 2007 års utgåva
http://www.raddningsverket.se/shopping/srv_ShowItem_22797.aspx

NCO. (2007). Om olyckor i Sverige 2007.

NCO-databas (delvis sekretessbelagd information).

SIKA – Den nationella resvaneundersökningen 2007:19
http://www.sika-institute.se/Templates/Start_5.aspx

SIKA – Inrikes och utrikestrafik med svenska lastbilar, år 2007.
http://www.sika-institute.se/Doclib/2008/Statistik/ss_2008_13.pdf

Slutrapport UPOS-projektet. (2007). UPOS- Ett utvecklingsprojekt för Privat och Offentlig Samverkan i Ludvika kommun

SOS Alarm. (2008). Bussolyckan i Gagnef 3 januari 2008. Rapport 2:2008

SOU 2007:60. Sverige inför klimatförändringarna – hot och möjligheter.
<http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/89334>

SOU 2006:94. Delbetänkande av klimat- och sårbarhetsutredningen.
<http://www.regeringen.se/content/1/c6/07/17/59/d7644281.pdf>

■ Internetkällor för faktainhämtning

Food and agriculture of the United Nations
<http://www.faoorden.se/start.asp?sida=10657>
Hämtad 2008-07-08

Klimatanpassningsportalen
<http://www.smhi.se/cmp/jsp/polopoly.jsp?d=9315&l=sv>

Klimatanpassningsportalen: Fakta om dricksvatten och avloppshantering
<http://www.smhi.se/cmp/jsp/polopoly.jsp?d=9369&a=25121&l=sv>

Hämtad 2008-07-17

Klimatanpassningsportalen: Skogsbrand

<http://www.smhi.se/sgn0106/klimat/konsekvenser.htm>

Hämtad 2008-10-22

Krisberedskapsmyndigheten Kriskommunikation. Att integrera krishantering med kommunikation. Fakta april 2007.

http://www.krisberedskapsmyndigheten.se/upload/12347/faktablad_krishantering_kommunikation_april2007.pdf

Hämtad 2008-09-30

Extremt väder

<http://www.smhi.se/sgn0106/klimat/extrem.hmt>

Hämtad 2008-08-05

Livsmedelssverige

<http://www.livsmedelssverige.org/>

Smittskyddsinstitutet

<http://www.smittskyddsinstitutet.se/sjukdomar/>

Hämtad 2008-10-27

Statens veterinärmedicinska anstalt

<http://www.sva.se/sv/Start/Start/Zoonoscenter/>

Hämtad 2008-07-24

Svenska djurhälsovården

<http://www.svdhv.org/bekampningsprog/fat/276-scrapie.asp>

Hämtad 2008-07-24

Totalförsvarets forskningsinstitut

http://www.foi.se/FOI/templates/Page_655.aspx

Hämtad 2008-07-28

Vattenportalen

<http://www.vattenportalen.se/index.htm>

Vattenportalen: Fakta om vattenförsörjning och avlopp

http://www.vattenportalen.se/fov_sve_djup_sot_vattenforsorjning.htm

Hämtad 2008-07-18

Vägverket: Fakta om omkomna i trafikolyckor, Dalarnas län

http://www.vv.se/templates/page3wide_2207.aspx

Hämtad 2008-07-10

■ Lagstiftning

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor

Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap

Förordning (2002:864) med länsstyrelseinstruktion

Förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Epizootilagen (1999:657)

Epizootiförordning (1999:659)

Zoonoslagen (1999:658)

Zoonosförordning (1999:660)

Risk- och sårbarhetsanalys

Avsnitt 9: Sociala risker

Bedömning 2015

Version 2015-09-16

Innehåll

Sociala risker – bedömning 2015

1. Bakgrund

2. Sociala risker i Orsa kommun

3. Analys och sammanfattande bedömning

4. Förslag till åtgärder

5. Arbetsprocess 2015

Bilagor

A. Riskidentifiering och riskvärdering

4.1 Genomgång av riskfaktorer

4.2 Riskbedömning utifrån riskidentifiering

4.3 Förmågebedömningar

B. Pågående förebyggande åtgärder

C. Att arbeta med sociala risker – ett stödmaterial (separat dokument)

1. Bakgrund

Risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) har en viktig roll i det förebyggande riskhanteringsarbetet och det svenska krishanteringssystemet. Utan en RSA blir kunskapen om samhällets risker och sårbarheter lägre. Genom åren har fokus i de genomförda risk- och sårbarhetsanalyserna legat på tekniska och fysiska risker. På senare år har man insett att det finns andra händelser än exempelvis strömavbrott, översvämningar och pandemier som kan försätta ett samhälle i kris.

De senaste årens oroligheter runt om i svenska förorter såsom exempelvis Gottsunda, Rosengård, Husby, Tensta, har visat på att det i samhället finns ett behov av att lyfta frågor som berör människors sociala situation även i ett krisberedskapsperspektiv. Blir det oroligt i delar av samhället kan dess grundläggande funktionalitet påverkas och det kan bli svårt att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Enligt krisberedskapsförordningen ska följande delar särskilt beaktas:

- Situationer som uppstår hastigt, oväntat och utan förvarning
- Situation där det finns ett hot eller en risk att ett sådant läge kan komma att uppstå
- Situationer som kräver brådskande beslut och samverkan med andra aktörer
- Att de mest nödvändiga funktionerna kan upprätthållas i samhällsviktig verksamhet
- Förmågan att hantera mycket allvarliga situationer inom myndighetens ansvarsområde.

Sociala riskfaktorer

Sociala riskfaktorer är omständigheter eller egenskaper hos människor, deras livsvillkor eller levnadsförhållanden som kan öka sannolikheten för att oönskade händelser, beteenden eller tillstånd skall inträffa.

Exempel:

- Social, ekonomisk och politisk marginalisering
- Otrygga uppväxtförhållanden (anknytning, brist på förebilder, barnfattigdom)
- Otrygg boendemiljö
- Ohälsosamma levnadsvanor
- Bristande skolgång
- Brist på finansiella, materiella eller personella resurser hos myndigheter
- Brist i samhällsfunktioner (systemfel, kompetensbrist, korruption, ledningsproblem)
- Segregation

Sociala risker

Sociala risker är sannolikheten för oönskade händelser, beteenden eller tillstånd med ursprung i sociala förhållanden som har negativa konsekvenser för det som bedöms vara skyddsvärt.

Sociala risker kan i förlängningen leda till extraordinära händelser så som förtroendeproblem för rättsväsende och upplopp. Dessa händelser brukar ibland benämnas social oro.

Sociala risker uppstår vanligtvis i kombination av flera riskfaktorer.

Analys och riskbedömning av sociala risker 2015

En analysgrupp har under våren 2015 varit ett stöd i utarbetande av denna riskanalys. Arbetet har letts av beredskapssamordnaren och dåvarande folkhälsosamordnare.

2. Sociala risker i Orsa kommun

Vad är skyddsvärt

För att identifiera risker är det viktigt att först identifiera vad som är värt att skydda. Det kan exempelvis vara att trygga liv och hälsa, skydda kommunens varumärke, att säkerställa goda levnadsvillkor eller skydda miljö och egendom.

Analysgruppen har diskuterat vad som är skyddsvärt och tycker att det som anges i kommunens vision och mål är viktiga värden att skydda. Gruppen vill också framhålla att framtidstro är en viktig del av ett bra och hållbart samhälle. I Orsa kommuns vision och mål anges följande:

- Orsa ska vara en plats där folk trivs och vill bo (Miljö)
- Orsa ska vara ett bra och hållbart samhälle (Människa och system)
- Ett jämlikt Orsa där alla känner sig välkomna (Värden)
- En attraktiv turist- och bostadsort (Miljö)
- Kommunens verksamheter ska hålla hög kvalitet och det ska kännas tryggt att använda sig av dem (System)

Riskidentifiering (Se bilaga 4.1)

Ett 20-tal riskfaktorer identifierades av analysgruppen

Riskvärdering (se bilaga 4.2)

Analysgruppen diskuterade och värderade de identifierade riskfaktorerna och gjorde bedömningen att följande var de mest kritiska.

- Svaga kunskapsresultat i skolan
- Tapp av personal/kompetens inom kommunen men även inom polisen. Dessutom svårigheter att rekrytera kompetent personal
- Det kommande asylboendet samt utökningen av boende för ensamkommande barn
- Narkotika/Droger
- Ensamstående föräldrar
- Otrygga uppväxtförhållanden
- Skadegörelse (även om det den senaste tiden inte har varit så mycket)

Utvärdering av genomförda åtgärder

Ingen uppföljning eller utvärdering gjordes eftersom inga åtgärder beslutades förra året på grundval av den riskanalys som gjordes då.

3. Analys och sammanfattande bedömning

Sociala risker är ett omfattande och svåröverskådligt område och det är inte helt lätt att avgöra om de riskfaktorer som identifierats kan leda till "oönskade händelser, beteenden eller tillstånd som har negativa konsekvenser för det som bedöms vara skyddsvärt". Det finns många komplexa samband mellan risk- och skyddsfaktorer. Det är inte enbart förekomsten av eventuella riskfaktorer som påverkar huruvida en oönskad händelse inträffar, utan det är en kombination av hur risk- och skyddsfaktorer interagerar med varandra.

I detta arbete har vi konstaterat att det också är svårt att bedöma vilken förmåga vi har att förebygga och möta de risker som i riskbedömningen bedömts vara de mest sannolika och/eller ha de allvarligaste konsekvenserna. Vår sammanfattande bedömning ska därför ses som något osäker.

Vår bedömning är att:

1. Trots att det finns ett antal riskfaktorer som är bekymmersamma och som kräver förebyggande insatser så föreligger det idag ingen överhängande risk att dessa riskfaktorer skulle leda till omfattande social oro eller extraordinära händelser av social art som har allvarliga konsekvenser för det som bedöms vara skyddsvärt.
2. Vi behöver fortsätta utveckla arbetet med sociala risker vad gäller att hitta en bra struktur och analysmodell för arbetet, fastställa vart ansvaret och styrning av arbete ska ligga, skapa förutsättningar för att en analysgrupp med en samlad kompetens inom det sociala området kan genomföra arbetet, skapa rutiner för datainsamling samt hitta en kalkylmodell för socioekonomiska beräkningar som kan mäta effekterna av förebyggande åtgärder.

Även om vi inte ser någon överhängande risk för extraordinära händelser ska nämnas att sannolikheten inte är försumbar för att det kan inträffa någon form av aktion eller attack mot flyktingar, eller personer som anses ha ett ansvar för att det kommer flyktingar och invandrare till Orsa. Från polisen har rapporterats vissa oroande händelser mellan svenska ungdomar och ungdomar som kommit som flyktingar från andra länder. Sådana händelser kan bli en utlösande gnista som kan leda till omfattande sociala oroligheter. Ett boende för ensamkommande flyktingbarn öppnade förra året och en utbyggnad av detta har skett i år. Det innebär att fler ungdomar från andra kulturer kommer att röra sig i byn. Dessutom kommer ett asylboende öppnas i centrala Orsa.

Vi har också pratat om den eventuella risken för en skolskjutning. När sådana har hänt har det först varit helt oförståeligt hur det kunde hända. Men när man följer händelseförloppet bakåt kan man se att utövaren ofta är en person med låg anknytning till hemmet och till skolan. Någon som blivit kränkt, ofta med introvert personlighet som mår psykiskt dåligt. Det är alltså viktigt att i tid lägga märke till sådana tecken. Till detta kan noteras att Dalarna är ett av de län som har tätast vapeninnehav per invånare.

4. Förslag till åtgärder

Utifrån analysgruppens genomlysning av risker samt de erfarenheter som andra kommuner har gjort, anser gruppen att följande övergripande åtgärder är viktiga i arbetet med att förebygga sociala risker:

- Att berörda aktörer samverkar tvärssektoriellt
- Att agera tidigt och gemensamt
- Att öka kunskapen om risk- och skyddsfaktorer
- Att involvera skolorna i arbetet
- Att arbeta systematiskt

Förslag till förebyggande åtgärder - "Grönt läge"

I grönt läge bedrivs det förebyggande arbetet och på att förbättra strukturer och rutiner i linjeverksamheten och i samverkansarbete. Här kan man se kopplingen till kommunens långsiktiga arbete med folkhälsa och social hållbarhet.

Risikfaktor: Svaga kunskapsresultat i skolan

1. Fortsätt det pågående utvecklingsarbetet för bättre kunskaper och kvalitetssäkring i skolan.
2. Fortsätt och utveckla det samverkansarbete som sedan en tid bedrivits mellan socialnämndens verksamhet-skolan-elevhälsan-vårdcentralen-barn- och ungdomspsykiatri, (fortsättning av projekten Vård på lika villkor och Orsa åter i topp).
3. Förstärk elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Elevhälsan är en mycket viktig resurs i kommunens hälsofrämjande och förebyggande arbete. I Skolverkets och Socialstyrelsens rapport "Vägledning för elevhälsan" beskrivs vad Elevhälsans uppgifter bör innehålla. Elevhälsan ska främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande och elevhälsans personal ska även stödja elevens utveckling mot utbildningens mål. Genom elevhälsans uppdrag sätts sambandet mellan lärande och hälsa i fokus och elevhälsan knyts därmed närmare skolans uppdrag. Arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övrig personal i skolan. En hälsofrämjande skolutveckling syftar till att elever ska nå kunskapsmålen och omfattar allt det arbete i skolan som innebär att eleverna kan nå målen.
4. Delta i LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitik) För att ta reda på hur ungas situation ser ut så att man utifrån detta kan utveckla insatser för att förbättra ungas villkor lokalt. Frågorna i enkäten ger svar på hur unga i kommunen uppfattar inflytande, demokrati, arbete, hälsa, fritidsutbud, situationen i skolan och vilka framtidsplaner de har.

Riskfaktor: Tapp av personal/kompetens inom kommunen men även inom polisen. Dessutom svårigheter att rekrytera kompetent personal.

Det är inte helt enkelt att veta vad som gör att personer söker sig till och stannar kvar hos en arbetsgivare. Dock kan man säga att det är viktigt att man som arbetsgivare strävar efter att möta individen med dess intressen och behov. Detta gör att man bli mer attraktiv och tilltalar en större skara individer. I detta sammanhang är tre faser avgörande - rekrytering, behålla och avsked.

Rekryteringsfasen är den utåtriktade fasen. Det är då arbetsgivaren verkligen syns utåt och marknadsför sig själv som en attraktiv arbetsgivare. Här får arbetsgivaren möjlighet att skapa nya relationer med utomstående personer, dessa personer kommer att kunna bli som vandrande budskapsbärare. Att kommunen är attraktivt att söka sig till. Därför är det viktigt att man i rekryteringsfasen signalerar respekt, öppenhet och ärlighet. Att de som sökt tjänsten känner att man har fått en rättvis bedömning, alltså även de som ej fått tjänsten.

Behållfasen. Att som arbetsgivare behandla de anställda på ett sådant sätt att de sprider ordet - här trivs man! Som arbetsgivare räcker det inte med att engagera sig i mål och strategier av verksamhetsmässiga mått. Man måste även ta fasta på vad individen behöver och vill ha. Inte bara lyssna och göra, utan även se och förstå. Ge förtroende samt naturligtvis visa uppskattning. När en anställd eller individ känner att arbetsgivaren ser henne/honom som individ och inte bara som en del i en producerande grupp skapar man förtroende.

Avskedfasen är något man kanske vill undvika. Men istället för att försöka behålla individen fokusera på att försöka behålla kompetensen. Visa på att man som arbetsgivare inte räds att släppa en individ till andra arbetsgivare utan uppmuntra stället till öppenhet, att det är ok att vilja ta steget vidare. Detta kan medföra en större möjlighet till kompetensöverföring, kanske hinner man rekrytera någon ny som under ett slutskede går dubbelt med den som lämnar. En annan vinst kan bli att den personen som lämnar, på samma sätt som de som inte går vidare i rekryteringsarna, bli ännu en budskapsbärare, att man är en attraktiv arbetsgivare. Det är i denna fas också viktigt med avslutningssamtal för att ta tillvara personens synpunkter på kommunen som arbetsgivare – vad kan förbättras.

Riskfaktor: Det kommande asylboendet samt utökningen av boende för ensamkommande barn

1. Information om ensamkommande barn och asylboende till elever på Orsaskolan
2. I takt med att antalet invandrare och flyktingar ökar i Orsa ökar även behovet av strategiskt integrationsarbete. Det sker redan idag en hel del arbete på området vilket gör att de flyktingar som kommer in i kommunal verksamhet får relativt bra förutsättningar för att integreras och att inte hamna i socialt- eller ekonomiskt utanförskap. Men mer kan göras för att förbättra detta arbete samt insatser för att motverka främlingsfientlighet. Genom ökade insatser för samtliga invånare i kommunen som befinner sig i, eller riskerar att hamna i, socialt- eller ekonomiskt utanförskap kan vi även minska sannolikheten för att det inträffar

någon form av social kris i samhället med anknytning till invandringen. En integrationsstrategi behöver tas fram för att ange inriktning på arbetet. Detta är särskilt viktigt med anledning av det förväntade ökade trycket på att ta emot fler flyktingar och ensamkommande barn. Kommunen behöver också bli bättre på att ta tillvara de resurser som finns hos de som kommer hit som flyktingar. Även tidiga riktade insatser inom skola borde kunna få positiva effekter.

Risikfaktor: Narkotika/Droger

1. När det gäller skolans arbete med alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT) kan elevhälsans personal medverka på olika sätt. På en organisatorisk nivå kan elevhälsan till exempel bidra till att skapa en rökfri skolmiljö. Elevhälsan kan vidare bidra i undervisningen genom samtal om risker med ANDT och om grupstryck.
2. ANDT på schemat handlar om att med ett nytt arbetssätt och en ny presentation av ANDT-material, som kan bidra till att utveckla elevers kunskap och färdigheter. Arbetsområdet kan läggas upp som en process med tre block; startblocket, genomförandet och målgången. Genom att integrera ANDT-undervisning i det egna ämnet kan undervisande lärare till stor del basera undervisningen på sin egen ämneskunskap.
3. Livskunskap i skolan Lektionerna kan bestå av samtal om människosyn, hälsa, självförtroende och självkänsla, vänskap, kärlek och känslor, kulturer och kulturkrockar, livsstil och samlevnad, drogproblem och relationer, existentiella och etiska frågor samt konflikthantering. Man får också träna sig att lyssna på varandra, våga uttrycka egna tankar, lära av varandra och att samarbeta. Om undervisningen bedrivs förnuftigt och i en positiv anda finns goda möjligheter till ökad förståelse, mognad och gemenskap bland de deltagande i gruppen eller klassen. Det finns bra kursplaner som används i olika skolor att läsa på nätet och i boken Livskunskap i skolan, för att nämna några exempel.
4. En strategi för ANDT-arbetet bör tas fram som tar sin utgångspunkt i det länsövergripande arbetet. I strategin eller i en handlingsplan som utgår från denna bör aktiviteter som ANDT på schemat, tobakspolicy på skolorna finnas med.

Risikfaktor: Otrygga uppväxtförhållanden

1. Fortsätt med de föräldrautbildningar kommunen anordnar samt utveckla andra typer av föräldrastöd som ex. föräldracafé, Familjens hus.
2. Nattvandringar
3. Delta i LUPP (se ovan)

Risikfaktor: Skadegörelse

1. Större närvaro av polis ex på Orsaskolan samt mer synlig på gator (Se över överenskommelsen)
2. Nattvandringar
3. Bättre dokumentation och tydlig uppföljning på skadegörelsen som sker

Utveckla arbetet med sociala risker

- Fastställ vart ansvaret och styrning av arbete ska ligga
- Skapa förutsättningar för att en analysgrupp med en samlad kompetens inom det sociala området kan genomföra arbetet. Folkhälsosamordnare, BRÅ samt AME bör vara med i arbetet med sociala risker
- Skapa rutiner för datainsamling av sociala riskfaktorer
- Hitta en kalkylmodell för socioekonomiska beräkningar som kan mäta effekterna av förebyggande åtgärder.
- Använd det stödmaterial som är framtaget i samband med denna riskanalys
- Anordna en workshop med diskussioner och erfarenhetsutbyten kring sociala risker.
- Utifrån bedömningen av riskfaktorer och risker ta fram ett eller flera aktuella scenarier. Scenarierna bör innehålla händelser som inträffar över tid och som i förlängningen leder till en extraordinär händelse. För varje scenario analyseras sårbarheter och vilken förmåga det finns att hantera händelserna.

Sociala medier

Förbättra kunskaper om sociala medier för att ha koll på vad som pågår, kunna stoppa kränkningar samt använda aktivt i kontakt med kommuninnevånarna.

Förslag på åtgärder för "Gult läge"

Det lokala brottsförebyggande rådet ges i uppdrag att hålla sig väl informerade om sociala riskfaktorer och risker i kommunen och när underrättelse inkommit gällande oroligheter eller specifik händelse som kan medföra att våldsamheter utbryter, förvarna och förbereda krisledningsorganisationen för det röda läget.

Förslag på åtgärder för "Rött läge"

I detta läge har situationen eskalerat till kollektiva våldsyttningar i form av anlagda bränder, stenkastning, skadegörelse mm. Det är då viktigt att snabbt dämpa oroligheterna genom att implementera den organisation och de åtgärder som planerats. För detta föreslår vi att den befintliga krisledningsorganisationen också ska ha ansvar för att hantera sociala risker.

5. Arbetsprocess 2015

En analysgrupp bestående av representanter från socialtjänst, skola, ungdomsverksamhet, polis, integrationsenhet och räddningstjänst träffades vid sex tillfällen. Till processledare utsågs kommunens dåvarande folkhälsosamordnare. Alla hade inte möjlighet att delta vid de fyra planerade träffarna. Därför anordnades ett extra möte.

Möte 1 – 26/3

Bakgrund; RSA, arbetsmetod
Genomgång av förra årets analys
Vad är sociala risker
Utdelning av material inför nästa möte

Möte 2 – 16/4

Information om det kommande asylboendet på Orsa hotell
Presentation av ny folkhälsosamordnare
Genomgång av utdelat material
Genomgång och dialog kring olika riskfaktorer

Möte 3 – 20/4

Dialog om vad som är skyddsvärt.
Genomgång av statistiskt underlag.
Genomgång av vilka de största riskerna är utifrån gruppens kunskaper och erfarenheter.

Det som bedömdes som skyddsvärt var detsamma som förra året.
Vi har inget bra statistikunderlag att göra analys från beroende på att inget nytt material kommit från länsstyrelsen, ungdomsenkäten LUPP görs under hösten, den nationella folkhälsoenkäten (HLV) var ej sammanställd.

Möte 4 – 5/5

Genomgång av de sociala risker som kom fram förra mötet – 22 stycken
Uppdelning, strukturering av dessa

Möte 5 – 26/5

Avstämning av och komplettering av riskanalysen
Förslag till åtgärder

Sammanställning av arbetet

Under augusti/september sammanställde processledaren analysarbetet till denna rapport samt utarbetade ett stödmaterial för kommande års arbete med sociala risker.

Bilaga A. Riskidentifiering och riskbedömning

Vid tiden för analysgruppens arbete fanns inte någon ny upplaga av länsstyrelsens sammanställning av de indikatorer som tagits fram i "Västra Götalandsmodellen". Vi använde den statistik vi fick förra året och kompletterade med Barnombudsmannens statistik om barn och unga, Folkhälsomyndighetens faktablad samt annan information från sociala myndigheter och polis.

4.1 Genomgång av riskfaktorer/indikatorer

Riskgrupp: Sociala

Befolkningsutveckling

En minskande befolkning är en avsevärd social riskfaktor genom att det leder till minskat underlag för affärer och social service. Minskat skatteunderlag försämrar kommunens möjlighet att ge den service som kommuninnevånarna har rätt att förvänta sig. En åldersstruktur med många äldre och färre i arbetsför ålder ställer ökade krav på kommunens sociala verksamhet.

Valdeltagande - Demokrati

Det är ett något lägre valdeltagande i Orsa än i länet och riket. Detta är förstås inte bra ur demokratisk synvinkel och ett arbete med att förbättra detta är angeläget. Grunden för att känna delaktighet och ha inflytande läggs i förskolan och skolan så skolans demokratiska uppdrag bör stärkas. Dock har valdeltagandet ökat mer i Orsa, både i riksdags- och kommunalval, än riket i snitt, vilket måste ses som positivt.

Utbildning

Trots jämförelsevis höga kostnader/goda resurser har skolan i Orsa under många år haft dåliga kunskapsresultat. Att lyckas i skolan ger förutom goda möjligheter till framtida jobb också skydd mot exempelvis droganvändning, och motsatt sämre möjligheter att komma in på arbetsmarknaden och ökad risk för droganvändning. Dessutom har skolan genomfört enkäter som pekar på att en del elever uppfattar skolan som bortkastad tid. För att påverka ungdomars värderingar krävs ett systematiskt arbete, vilket med fördel kan ske i skolan. Skolpersonal har dagligen kontakt med ungdomar och är en betydelsefull aktör vid identifieringen av risk- och skyddsfaktorer förekomst bland unga. Detta visar på vikten av att det finns ett samarbete mellan skolor och kommunens arbete med sociala risker.

Arbetsmarknad - Arbetslöshet

Det är mycket positivt att arbetslösheten går ner och särskilt då för ungdomar. Att man kommer i arbete innebär att man får ökade möjligheter till egen försörjning. Därmed minskar rimligtvis behovet av försörjningsstöd. Att komma i arbetet minskar dessutom risken för långtidsarbetslöshet. Statistiken visar också att unga personer i åldern 20–29 som arbetar, har färre dagar med dålig kroppslig hälsa än de som är utan arbete i samma ålder. De har också färre dagar med dålig psykisk hälsa och färre dagar då ohälsa hindrat dem från dagliga aktiviteter. Det innebär att minskande arbetslöshet bland unga minskar risken för psykisk ohälsa som i sin tur innebär att risken för arbetslöshet minskar – en positiv spiral.

Otrygga uppväxtförhållanden

I Orsa finns procentuellt fler familjer med låga inkomster än det gör i länet och riket. I Barnombudsmannens statistik (SCB) om barn i ekonomiskt utsatta familjer ser vi att andelen i Orsa år 2012 är 29 %, vilket är i närheten av de tio kommuner som har högst andel. För länet ligger det på 22 % och riket 19 %. Sedan år 2008 har andelen ökat från 20 %. Ekonomisk utsatthet, splittrade familjer, brister i föräldrars kontakt med sina barn, orolig skol- och boendemiljö är allvarliga riskfaktorer som kräver samlade insatser av samhället. Att minska oron i skolmiljön samt att erbjuda föräldrastödsutbildningar är några insatser.

Sociala medier

Sociala medier har blivit ett kraftfullt instrument på gott och ont. På sociala medier sprids snabbt rykten och hets mot individer och grupper förekommer och kan vara en utlösande faktor till social oro. Men sociala medier kan också användas i brottsförebyggande och kontaktskapande syfte.

Fungerande samhällsfunktioner

Brist på finansiella, materiella eller personella resurser hos myndigheter

Riskgrupp: Hälsa

Ohälsodagar

Antalet ohälsodagar per person och år (Folkhälsomyndigheten) har både för kvinnor och män i Orsa legat på ungefär samma nivå som Dalarna i snitt och riket. Precis som i länet och riket så är det kvinnor som har högre antal ohälsodagar.

Riskbruk av alkohol

Enligt statistik från folkhälsomyndigheten är riskbruk av alkohol lägre i Orsa både för män och kvinnor jämfört med såväl Dalarna i snitt som riket och enligt siffror från CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) så minskar missbruket i hela landet. Den allmänna uppfattningen (bl.a. polis och ungdomssamordnare) tycks vara att riskbruk av alkohol minskar bland ungdomar.

Detta är förstås mycket positivt. Samtidigt visar vår genomgång att statistik från olika håll motstridiga siffror. Det pekar på att det krävs mer tid för att kvalitetssäkra data om riskfaktorer.

Missbruk av droger

När det gäller droger har det framkommit genom ungdomssamordnaren och polis att det är "spice" som ökar. Det är lättillgängligt och relativt billigt. Enligt uppgifter från socialförvaltningen finns det många missbrukare i Orsa. Det är svårt att erhålla tillförlitlig statistik för drogmissbruk på grund av mörkertal. Det finns dock en uppfattning, som man inte kan belägga med siffror, att droger är ett stigande problem bland främst ungdomar och dessutom längre ner i åldrarna än tidigare.

Riskgrupp: Säkerhet och trygghet

Det totala antalet anmälda brott under de senaste åren varierar mellan 500-600 stycken, med en topp runt 700 mellan 2002-2005. En ökning av anmälda brott har skett vad gäller våldsbrott, hotkränkings och frihetsbrott samt alkohol- och narkotikabrott. En minskning av brott har skett inom områdena stöldbrott och bilbrott. I Orsa kommun anmäls det betydligt färre brott per invånare jämfört med övriga riket.

När det gäller fysisk skadegörelse, anlagda bränder samt stöld och rån så har det i Orsa varit mindre av sådant än i Dalarna i snitt och väsentligt mindre än i riket under åren 2009 – 2013. Skadegörelse och anlagda bränder kan ses som indikatorer på hur ett område "mår".

När det gäller hot och våld så är samtliga anmälda brott 2013 något högre än Dalarna i snitt, medan det för de fyra föregående åren legat lägre. Alltså en negativ utveckling.

Anmälda misshandelsbrott mot kvinnor utomhus där förövaren är bekant har ökat drastiskt sedan föregående år.

Enligt statistiken skedde en drastisk uppgång av hot mot tjänsteman 2013.

När det gäller hatbrott så finns det för 2013 inga uppgifter om antalet anmälningar med främlingsfientliga/rasistiska hatbrottsmotiv.

Från samtal med polisen så framkommer det att man ser risk för ökade motsättningar mellan svenskfödda och utlandsfödda ungdomar.

När det gäller otrygghet i form av oro över brottslighet i samhället, otrygghet att vara ute en sen kväll i det egna området eller oro över att utsättas för överfall/misshandel finns inga uppgifter för Orsa från Brottsförebyggande rådet.

Riskgrupp: Försörjning

Nettoinkomsten för både kvinnor och män är lägre i Orsa än i Dalarna i snitt och i riket.

Andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll är högre i Orsa än i Dalarna i snitt och i riket. Likaså är andelen med ekonomiskt bistånd högre i Orsa.

Låg utbildningsnivå och hög arbetslöshet kan ge sämre förutsättningar för en god ekonomisk säkerhet.

Förhoppningsvis kommer förändringen på arbetsmarknaden nu bidra till att fler klarar sin egen försörjning samt att försörjningsstödet minskar. Vi har under en tid legat på en mycket hög kostnad per invånare jämfört med andra kommuner, något som tar stora resurser av kommunen.

4.2 Riskbedömning utifrån riskidentifiering

Här presenteras en sammanställning av de riskfaktorer/indikatorer analysgruppen fann vid genomgång av riskfaktorer samt utifrån deltagande befattningshavares kunskaper om det aktuella läget.

Sociala risker sammanställda vid analysgruppens möte 20/4 2015

1. Arbetslöshet
2. Ej behöriga till gymnasiet
3. Skadegörelse
4. Våldsbrott/våld i nära relationer
5. Barn i ekonomiskt utsatta hushåll
6. Brist på resurser i kommun och hos polismyndighet
7. Låga nettoinkomster
8. Hot på nätet
9. Tillgrepp, stöld
10. Oföljsamhet kring regler – egna normsystem
11. Högt försörjningsstöd
12. Flera personer är långt från arbetsmarknaden
13. Många barn saknar kontakt med föräldrar – utslängda från hemmen
14. Lärare upplever hot (enkät)
15. Det finns ett missnöje hos vissa ungdomsgrupper som gror under ytan – detta kan blomma ut snabbt
16. "Dryga typer" som hänger på ungdomens hus – gör att andra ungdomar inte går dit
17. Det finns ensamma barn
18. En del personer med annan etnicitet sticker ut något
19. Stora tapp av kompetens i kommunen (flera personer har eller kommer att sluta. Som skäl har bl.a. uppgivits omorganisation och dåligt ledarskap)
20. Drogrelaterade uppgörelser/konflikter
21. Skolk
22. Hög ohälsa

Som synes en diger lista på riskfaktorer. De flesta fanns med vid förra årets Risk- och sårbarhetsanalys. Det som tillkommit är: Hot på nätet, oföljsamhet kring regler – egna normsystem hos vissa personer/grupper, barn som blir utslängda från sina hem, tapp av kompetens inom kommunens verksamheter samt drogrelaterade konflikter/uppgörelser.

Riskvärdering gjord vid analysgruppens möte 5/5

Analysgruppen diskuterade och värderade ovan listade riskfaktorer och gjorde bedömningen att följande var de mest kritiska.

- Svaga kunskapsresultat i skolan
- Tapp av personal/kompetens inom kommunen men även inom polisen. Dessutom svårigheter att rekrytera kompetent personal
- Det kommande asylboendet samt utökningen av boende för ensamkommande barn
- Narkotika/Droger
- Ensamstående föräldrar
- Otrygga uppväxtförhållanden
- Skadegörelse (även om det den senaste tiden inte har varit så mycket)

4.3 Förmågebedömning – Normalläge

Ingen sådan gjordes

4.4 Förmågebedömning – Worstcase

Ingen sådan gjordes

Bilaga B. Pågående förebyggande åtgärder

Det görs en hel del förebyggande arbete i kommunen som kan ses som frisk- och skyddsfaktorer. Några av dessa är:

Förbättrad samverkan

En satsning för att förbättra samverkan mellan kommunens olika verksamheter samt med landstingets vårdcentral samt bub och hab är igång.

Det finns ett antal forum för att stödja och förbättra samverkan inom det sociala området: POLSAM, Folkhälsoråd, Det lokala BRÅ, POSOM

BRÅ - LBR

BRÅ är förkortningen för "Brottsförebyggande rådet". Det syftar till att kommunen lokalt i välfungerande nätverk kan arbeta brottsförebyggande på flera olika plan. I Orsa träffas BRÅ:s styrgrupp några gånger per år och drar upp gemensamma riktlinjer samt följer upp och utvärderar den handlingsplan för det BRÅ-arbete kommunfullmäktige fastställde 2002.

Överenskommelse mellan Orsa kommun och polismyndigheten i Dalarna. Överenskommelsen avser gemensamt brottsförebyggande arbete. Syftet är att i samverkan, såväl lång- som kortsiktigt stärka det lokala brottsförebyggande arbetet för att öka tryggheten och minska brottsligheten i kommunen. Överenskommelsen avser att tydliggöra samverkansformer och precisera åtaganden. Det naturliga forumet för samarbete och samråd på lokal nivå är det lokala brottsförebyggande rådet (LBR). Aktuella problemområden är ungdomars missbruk av droger, särskild tillsyn i centrumdelar – tillhåll berusade personer, förebygga rattfylleri/drograttfylleri. Även åtgärder som särskilda föreläsningar, information till elever genom besök av polis på skolor och gemensamma krogkontroller.

AME - Resurscentrum

Arbetsmarknadsenheten är kommunens resurs i samverkan kring individer som står utanför arbetsmarknaden. Syftet är att stärka och stimulera varje enskild individ till att så snabbt som möjligt komma ut i egen försörjning. Kommunen har ett antal arbetsträningsställen för människor som är i behov av att rehabiliteras till arbete. Här finns det möjlighet att utifrån sina individuella förutsättningar träna upp sin arbetsförmåga för återgång till den reguljära arbetsmarknaden.

På AME drivs projektet "Unga till arbete". Det är till för personer mellan 18-24 år och är utan arbete. I programmet får man hjälp att hitta sina egna resurser och få en praktikplats som gör det lättare att få jobb. Programmet är uppdelat i två delar, en utbildningsdel och en praktikdel. Längden på programmet varierar beroende på behov och förutsättningar. För att komma in i programmet, ska man hänvisas en plats genom Arbetsförmedlingen eller Socialförvaltningen.

Arbetsmarknadsenheten anordnar också feriepraktik (sommjarjobb) för skolungdomar (klass 9 grundskolan samt gymnasieungdomar åk 1). Varje feriepraktik planeras för en 2 veckors-period (6 tim/dag) per person.

Genom samverkan med andra myndigheter samt andra kommunala verksamheter drivs Resurscentrum - ett samverkanskontor. Syftet med ökad samverkan är att samordna samhällets resurser när det gäller arbetsmarknad och stöd till individer med behov samt att förhindra att människor hamnar i byråkrati mellan myndigheter. Handläggare för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Arbetsmarknadsenheten finns tillgängliga i lokalerna i Orsa Lärocentrum. Individ- och familjeomsorgen, Vårdcentralen, skolans studievägledare och Integrationsenheten är nära samarbetspartner och deltar i regelbundna träffar.

Finsam

Ett finansiellt samordningsförbund för Mora, Orsa, Älvdalen, Landstinget Dalarna, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bildades under 2013. Samordningsförbundets uppgifter är att stödja samverkan mellan parterna, finansiera insatser inom ansvarsområdet och besluta hur budgeterade pengar ska användas. Målet är att personer som behöver samordnade rehabiliteringsinsatser når eller förbättrar sin förmåga att arbeta och kan undvika ett bidragsberoende.

Föräldrastöd

Barns relationer till sina föräldrar har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan samt social kompetens, det påverkar hur de klarar sin skolgång och vilka levnadsvanor de får som vuxna. En trygg anknytning, ett gott förtroendefullt förhållande mellan föräldrar och barn fungerar som en skyddsfaktor för barnen, medan brister i hemmiljön är en riskfaktor. Enligt FN:s barnrättskonvention har alla barn rätt att få sina grundläggande behov tillgodosedda. I första hand är det barnets föräldrar som ansvarar för att ge barnet vad de behöver och har rätt till. I dagens samhälle finns mycket som kan försvåra föräldrars möjlighet att skapa en bra uppväxtmiljö. Samhället kan ändå med begränsade insatser och till förhållandevis låga kostnader göra en hel del för att underlätta för familjerna. Forskning visar att olika former av föräldrastöd är insatser som har betydelse för såväl enskilda barn som för samhället i stort.

Enligt slutrapporten för regeringsuppdraget "Kommunala strategier för föräldrastöd 2010-2011", Folkhälsomyndigheten konstateras att de kommuner som avsätter resurser, både personellt och ekonomiskt, för sitt föräldrastöd har också bäst förutsättningar att lyckas med föräldrastödsarbetet. Det finns hälsoekonomiska och ekonomiska vinster i satsning på föräldrastöd.

Kommunen anordnar sedan några år föräldrastödsutbildningarna Komet och Connect och startade förra året en ny kortare utbildning – "ABC" – som förhoppningsvis ska ge fler föräldrar möjlighet att delta.

Meningsfull fritid – Ungdomsverksamheten

Ungdomens hus är en mötesplats i Orsa för unga mellan 13-20 år. Ungdomens hus styrs av en ledningsgrupp av ungdomar, som tillsammans med en samordnare och en ungdomskonsulent, håller i trådarna. Det finns ett café som är hjärtat i verksamheten, där förs många samtal och nya idéer formas.

Blås Grönt är ett projekt som drivs av Ungdomens Hus i Orsa. Syftet med projektet är att lyfta fram alla skötsamma och nyktra ungdomar. Tävlingen går ut på att ungdomarna kommer och blåser grönt i ett s.k. alkoblås. De som blåser grönt varje gång har chans att vinna fina priser och det är med de priserna som vi lockar ungdomarna att hålla sig nyktra. Detta har man gjort sedan 2007. Företagen, kommunen och Orsayran stöttar detta.

Inom socialtjänsten finns ett antal förebyggande verksamheter.

"Skarven" – som arbetar förebyggande och fungerar som en extra resurs för barn och ungdomar som är mellan 10 -20 år och behöver något extra stöd och hjälp i sin livssituation. Exempel på stöd kan vara social träning, hjälp med fritidsaktiviteter eller stödsamtal.

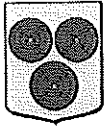
"Delfinen" – som är ett program för barn och ungdomar som har eller haft en förälder med beroendeproblematik. Tillsammans med Mora kommun erbjuds gruppverksamhet där man träffar andra jämnåriga som befinner sig i samma situation.

"ART" - står för Aggression, Replacement, Training och kan på svenska översättas till "känslokontrollsträning". En behandlingsmetod som kan hjälpa de som har svårt att kontrollera sin ilska och behålla kontrollen när man blir provocerad. Metoden förser vuxna, barn och ungdomar med redskap för att minska sin ilska och öka självkontrollen för att hantera konflikter lättare. Med ART-metoden lär man sig olika tekniker för självbehärskning.

Överenskommelse om samverkan mellan BVC och Elevhälsan

Delaktighet och inflytande

I kommunen finns aktiviteter som "Medborgarbudget" och "Medborgardialog" för att öka möjligheterna till inflytande och delaktighet i kommunens arbete.

Kommunledningskontoret
Liselott Hansson Malmsten

Kommunstyrelsen

Serviceplan

Sammanfattning av ärendet

Under hösten 2015 förs investeringsstöden för lanthandeln över till Landsbygdsprogrammet. Då skärps kraven på kommunernas delaktighet i urvalet över vilka som kan få stöd. Orsa kommun har sedan tidigare en serviceplan framtagen 2010. Då den behöver revideras är det lämpligt att göra det i samband med Länsstyrelsens nya krav.

I september 2015 förs investeringsbidraget i "Stöd till kommersiell service" (förordning 2000:284) över till Landsbygdsprogrammet. Ansökningar kommer att bedömas och poängsättas utifrån nationella och regionala kriterier. Ett avgörande nationellt kriterium är att kommunen har en plan för invånarnas tillgång gill dagligvaror, drivmedel, paket, betaltjänster apoteksvaror m m. utan en sådan plan kan inte stöd beviljas.

Inom Dalarnas regionala serviceprogram har Länsstyrelsen Dalarna tillsammans med ett antal kommuner, bl a Orsa och Mora, tagit fram en modell för att visa vad en plan för service bör innehålla.

Orsa kommun har serviceplan från 2010. Utifrån Länsstyrelsens nya förordning för kommersiellt stöd passar det bra att revidera och förändra Serviceplan 2010, vilket föreslås. Ett utkast med förslag till "Serviceplan Orsa kommun 2015 - 2020" bifogas som handling till ärendet.

Beslutsunderlag

- Länsstyrelsens nyhetsbrev "Plan för service på landsbygden – ett villkor för stöd"
- Förslag "Serviceplan Orsa kommun 2015-2020", se bifogat dokument

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

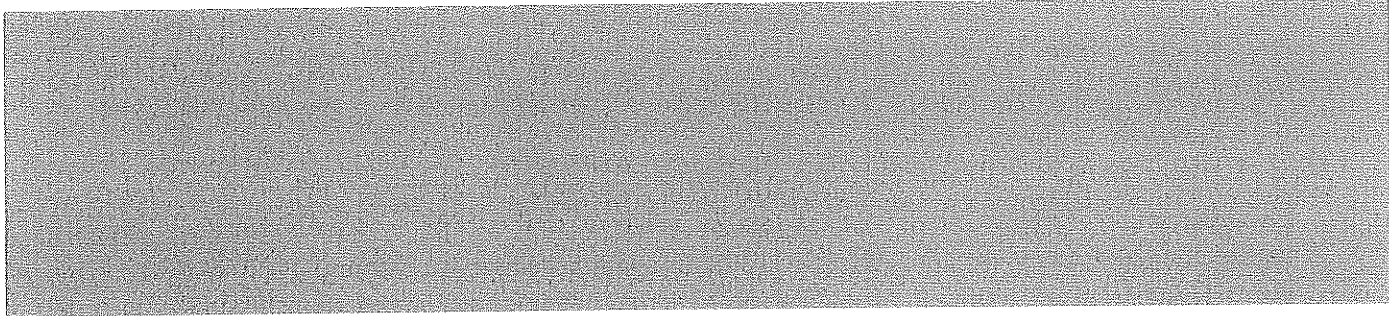
- att "Serviceplan Orsa kommun" tas fram enligt bifogat förslag
- att medel för framtagande av Serviceplan anslås ur... med 10 000 kr
- att medel för bidrag till servicepunkt anslås ur....med 100 000 kr

Sändlista

[Löpande text]

Joakim Larsson
Förvaltningschef

Arbetsmaterial "Serviceplan Orsa kommun 2015 - 2020"

Liselott Hansson Malmsten
[FÖRETAGETS NAMN] [Företagets adress]

Nuläge

I september 2015 förs investeringsbidraget i "Stöd till kommersiell service" (förordning 2000:284) över till Landsbygdsprogrammet. Ansökningar kommer att bedömas och poängsättas utifrån nationella och regionala kriterier. Ett avgörande nationellt kriterium är att kommunen har en plan för invånarnas tillgång till dagligvaror, drivmedel, paket, betaltjänster, apoteksvaror. Utan en sådan plan kan inte stöd beviljas. Planen ska kunna beskriva hur statlig och kommunal service samverkar. Detta medför att Orsa kommun reviderar och uppdaterar Serviceplan 2010 och väver in de nya kriterierna från staten.

Inom Dalarnas regionala serviceprogram har Länsstyrelsen Dalarna tillsammans med ett antal kommuner, bl a Orsa och Mora, tagit fram en modell för att visa vad en plan för service bör innehålla. Det är grunden till det förslag till serviceplan som politikerna får den 6 oktober 2015.

Tillgången till kommersiell service ska vara utgångspunkten för programmets insatser, vilket bygger på nämnda förordning. Den kommun, som sökande av stöd verkar i, ska ha aktuell serviceplan eller översiktsplan som omfattar även serviceplanering. De nya stöden som införs hösten 2015 innebär ett nära samarbete med länets kommuner om framtagande av serviceplaner.

Det innebär att det stöd som i dag enbart kan sökas av lanthandelsbutiker och mackar ska kunna omfatta utvecklingsarbete inom flera områden. Inriktningen av stöden går mot skapande, förbättring och utökning av lokal service för landsbygdsbefolkningen. Stödmottagare kan vara företag, men också organisationer, föreningar eller myndigheter. De nya stöden delas in i insatsområden enligt följande:

- Småskalig infrastruktur
- Bredband
- Stöd till service på landsbygden
- Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation, för turistinformation samt småskalig turism
- Stöd till utredningar om restaurering av natur- och kulturmiljöer

Dalarnas regionala serviceprogram utgår ifrån Dalastrategin 2020 (Region Dalarna) och från varje kommuns strategi för landsbygden. Länsstyrelsen Dalarnas roll är att stödja det arbetet. Lokala förutsättningar måste styra utformningen av servicelösningar på landsbygden.

Tillgången till grundläggande service är viktig för valet av bostadsort. I en glest befolkad kommun som Orsa är ofta avståndet till grundläggande service större än i mer tätbefolkade kommuner. Men eftersom en stor del av Orsas befolkning är samlad i närheten av Orsa tätort så är förutsättningarna för ett bra utbud av grundläggande service ändå goda.

En del service vill man ha nära bostaden såsom skola och förskola. Vårdcentral är en viktig funktion som finns centralt i Orsa. Med bra kommunikationer är det också nära till Mora lasarett.

Livsmedelsaffär, post, bank, apotek och drivmedel är grundläggande service som bedrivs kommersiellt. Vissa av dessa serviceställen, som livsmedel, vill man ha nära medan andra kan ligga lite längre bort. Förändringen till att viss service förläggs till nätet "24-timmarsservice" förutsätter fiber i hela bygden samt en bra e-samhällsstrategi. Närheten till Mora gör att de flesta som bor i Orsa kommun också har nära till annan offentlig service som tingsrätt och arbetsförmedling.

- Orsa är kommunens primära servicepunkt med ett bra utbud av både offentlig och kommersiell grundläggande service.
- Skattungbyn 15 km nordost om Orsa centrum med xx invånare. I byn finns Skattung Handel, lanthandel med dagligvaror. Butiken är också ombud för Systembolaget, Svenska spel, Apoteket och utlämning av paket och försändelser. Här finns också drivmedelspump. I fastigheten där butiken är inrymd finns möteslokal och möjlighet till affischering. Skattung Handel har hemsändning av livsmedel/dagligvaror. Invånare med biståndsbeslut i Orsa kommun har möjlighet att begära hemsändning av varor från butiken.
- Noppikoski har 5 bofasta, enkelt dagligvaruutbud efter säsong, tankställe automat - tillgänglig dygnet runt, vandrarhem, lägenhet och villa, camp för lägerverksamhet. Varje funktion är beroende av varandra, den ena är inte möjlig utan den andra, lönsamheten låg. Grannbyarna Kvarnberg 6 bofasta, Rosentorp 3 bofasta.
Det viktigaste för att kunna överleva i glesbygd är att lagar ibland utformas mer speciellt för glesa bygder/småskalig verksamhet

Vad pågår

I "Orsa Översiktsplan" anges riktlinjer för grundläggande service;

Orsa kommun har flera roller i regionen; som Dalarnas starka varumärke, som attraktiv bostadsort och med ett utbud av nischad handel, som komplement till Moras handelsutbud

Orsa centrum är självklar servicepunkt för offentlig och privat service i kommunen. Skattungbyn är också en viktig servicepunkt med ett basutbud av service. Grönklitt förväntas allt mer få karaktären av en servicepunkt, men eftersom fokus i Grönklitt är fritidsboende och besöksnäring förslås ingen kommunal service etableras där.

När det gäller Grönklitt skulle landsbygdsutvecklare vilja vidga bilden och säger att kommunal service kan komma att bli en viktig del av servicen i Grönklitt beroende av om antalet åretruntboende ökar men också som service till de besökare som gästar Grönklitt. Vi vet av erfarenhet från t ex Åre att företagare lockat dit för att etablera sitt företag oavsett om man är fast boende eller ej. Med utvecklingen av bredband är detta en ypperlig möjlighet för utvecklingen i Grönklitt med omnejd (Fryksås, Hansjö, Hornberga, Bjus)

Definitioner/avgränsning/begrepp

Serviceplanens fokus ligger på den kommersiella service som är kopplad till sista butiken på orten, här kallad lanthandeln, och då dagligvaror, betaltjänster, in- och utlämning av paket/ försändelser och ombud. Tankställe berörs också i serviceplanen.

Den breda innebörden av service gör att avgränsningar är nödvändiga för att kunna skapa ett tydligt arbetssätt. En god service på rimlig nivå betyder en service som ska fungera tillräckligt bra för att svara mot vad som kan begäras, på en nivå där utgifter ska stå i proportion till utbytet. Det blir här naturligt att prata om servicepunkter.

Servicepunkt, begreppet har funnits, nu används ordet på nytt för att beskriva ett breddat utbud av service. Servicepunkten samlar praktisk service från myndigheter, offentlig verksamhet, företag och ideella föreningar. Punkterna fungerar också som en social mötesplats för invånarna. Servicepunkter kan vara lösningen då butiken lagts ned eller för att stärka existerande butiker.

Servicepunkter kan inrättas i bygdegårdar eller andra lokaler som är tillgängliga för allmänheten. De kan innehålla dator med uppkoppling, café, kontantservice, betaltjänster, samhällsinformation, datorer. På så sätt kan byns behov av samlingsplats tillgodoses där det inte finns lanthandel. Flera kommuner i landet tillämpar denna modell för att stödja servicepunkter.

Offentlig service är här det samma som kommunal. Serviceplanen ska belysa och ta hänsyn till sambandet mellan offentlig, kommersiell och ideell service. Ett sådant samband är behovet av och utbyggnaden av bredband genom fiber.

Hemsändningsbidrag lämnas till kommuner som i samarbete med lanthandeln erbjuder hemsändning av dagligvaror. Att göra omvänt, ta kunderna till butiken, kan vara ett nytt sätt att prova servicelösningar.

Det är viktigt att se till att bidraget för hemsändning blir kvar och inte vävs in i idén med servicepunkt, som ev en kommun ska medfinansiera. Hemsändning har följande effekter:

- Dagligvaruhandeln får förbättrade affärsmöjligheter
- Hemtjänst kan användas mer effektivt
- (Den äldre) personen som får varor hemsända träffar fler personer vilket ökar dimensionen i livet
- Ett alternativ med att butiken hämtar kunder (med biståndsbeslut) till butiken kan provas, det kan ge ytterligare ökad social effekt fr individen och förbättrade affärsmöjligheter för handlaren

En fundering att ta med i arbetet med Serviceplan är den framtida utvecklingen inom besöksnäringen. Hansjö by har två livsmedelsproducenter med gårdsbutik, det finns ett lanthandelscafé öppet på sommaren och genom byn går trafik till Orsa Grönklitt där skidanläggning och Rovdjurscentrum är beläget. Det kan i framtiden visa sig att utbudet i Hansjö och Orsa Grönklitt växer och att samverkan blir intressant mellan kommersiella aktörer och Orsa kommun. För framtida möjligheter att söka stöden från Länsstyrelsen tror landsbygdsutvecklaren att det är värdefullt att nämna området.

Orsa kommuns beteende behöver analyseras; var handlar hemtjänsten till sina biståndstagare i byarna? Hur ser arbetet med inflyttning ut? Vilka byar får stöd med sitt besöksnäringensarbete? Hur kan kommunens upphandlingsförfarande göras så att lokala tjänste-entreprenörer kan lämna anbud?

I begreppet service ligger förutom kommersiell också kommunal och ideell service. Alla tre är beroende av varandra för att människor ska vilja och kunna bo, leva och driva företag på landsbygden. Med Länsstyrelsens krav blir det nu möjligt att ta ett helhetsgrepp kring service för landsbygdsutveckling i Orsa vilket ställer krav på kommunens arbete. Kopplingen till Orsa kommuns översiktsplan ska vara tydlig.

Länsstyrelsens prioriteringar

Under andra halvåret av 2015 kommer "Stöd till kommersiell service" att till stora delar breddas till en ny stödform under Landsbygdsprogrammet. Det innebär att det stöd som i dag enbart kan sökas av lanthandelsbutiker och mackar ska kunna omfatta utvecklingsarbete inom flera områden.

Inriktningen av stöden går mot skapande, förbättring och utökning av lokal service för landsbygdsbefolkningen. Stödmottagare kan vara företag, men också organisationer, föreningar eller myndigheter. De nya stöden delas in i insatsområden enligt följande:

- Småskalig infrastruktur
- Bredband
- Stöd till service på landsbygden
- Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation, för turistinformation samt småskalig turism
- Stöd till utredningar om restaurering av natur- och kulturmiljöer

Andra aktörers roll

- Bytvecklingsgrupper/intresseföreningar. Dessa ansvarar för att göra sin utvecklingsplan, för hur man vill organisera service i byn och hur den ska underhållas och utvecklas
- Coompanion har näringslivs- och landsbygdsutveckling med fokus på social hållbarhet i Dalarna
- Företagarna, medlemsförening för företag i Dalarna. Driver frågor som bredbandsutveckling och serviceplanering
- Hela Sverige Ska Leva, intresseorganisation för helhetsperspektiv på hela landet. Några fokusområden att särskilt nämna är servicefrågor, lokal utvecklingsplanering, infrastruktur och hållbarhet

Mål med Serviceplan Orsa kommun

- Att skapa en helhetsbild av tillgänglig service och en metod för att vidmakthålla en rimlig servicenivå för landsbygdens boende, företagare och besökare i Orsa kommun
- Skattungbyn och Skattunges Handel pekas ut som andra serviceort i Orsa och ska stöttas i arbetet med att upprätthålla det serviceutbud man byggt upp till invånare och besökare
- Orter utanför tätorten, som i dag har viss service, såsom Noppikoski, ska stöttas i den form man väljer själv är möjlig
- Serviceplanen utgör ett verktyg i kommunens planeringsarbete och har sin grund i "Översiktsplan Orsa kommun"
- Serviceplanen utgör ett underlag för Länsstyrelsens prioriteringar avseende hållbar landsbygdsutveckling och de stöd som finns för detta
- Handel och kommersiell service finns i dag i tre mindre områden i centrala Orsa vilka skulle kunna knytas ihop med hjälp av stråk och gestaltning enligt beskrivning i ÖP
- Nyetableringar av handel och kommersiell service ska i första hand placeras i centrala lägen när den grundläggande servicen
- Handel och service som bidrar till ökad tillgänglighet i en by, samt gårdsbutiker och fabriksförsäljning i anslutning till själva produktionen kan placeras även på andra platser
- Bredband ska ge ytterligare förutsättningar för utveckling av serviceutbudet

Planering, genomförande och uppföljning

Handlingsplan/genomförande för att få fram en hållbar Serviceplan Orsa

- Orsa kommun beslutar att ta fram en serviceplan för 2015-2020
- En tydlig koppling görs mellan serviceplan och översiktsplan
- Orsa kommun pekar ut Skattungbyn och Noppikoski att bedömas som strategiska ur service – och försörjningssynpunkt vilka ur befolkningsmässiga och geografiska skäl ska ha ett grundläggande serviceutbud
- För att serviceplan ska vara en realistisk plan att arbeta efter ska samarbete ske med Skattungbyns byutvecklingsgrupp och Skattung Handel, Noppikoski * turistcamp, Orsa byråd och Företagarna Orsa om vilken service som ska upprätthållas/är önskvärd
- När serviceplan är beslutad påbörjas förankringsarbetet med berörda parter
- Orsa serviceplan ska möjliggöra kommunalt stöd för servicepunkter likvärd som stöd från Länsstyrelsen
- Kommunens landsbygdsutvecklingsansvarige ska bistå berörda parter med servicepunktsarbete
- Landsbygdshushåll med rätt till hemsändning ska ges möjlighet att få varor hemsända och lanthandlaren ska själv kunna avgöra på vilket sätt leverans bör ske; via eget fordon, annat distributionssätt eller att en lösning med att kunderna hämtas till butiken provas
- En gemensam workshop för alla förvaltningschefer för att skapa insikt om servicefrågorna bör hållas
- Kommunala servicefunktioner ses över för att kunna ingå i servicepunkter
- Med en ny upphandlingspolicy kan kommunen i större utsträckning upphandla lokala företagstjänster.
- Regelbundna samrådssamtal ska hållas mellan kommunen, lanthandeln/servicegivare och byutvecklingsgrupper kring aktuella servicefrågor.

Att ha med i planeringen - kommunalt landsbygdsstöd?

Orsa kommuns arbete framöver för service på landsbygden ska möjliggöra dels för de redan etablerade att driva och utveckla sina verksamheter, dels för nya aktörer att genom samverka föra servicefrågorna ytterligare steg framåt.

Ska Orsa kommun fokusera på att ge bidrag till de aktörer som vill utveckla servicen i avtalade servicepunkter? Det är något som bör få växa fram i dialogen med de olika aktörerna som vi träffar under hösten. Det är också något att fundera över givet Orsas anseende som besöksnäringssort.

Det kan handla om byar, föreningar, samhällsaktörer som vill utföra uppdrag och service i bygden. Service som kan komma både boende och besökare/turister till del.

Det finns inspiration att hämta från Mora kommun, som i sin tur sneglat på Örnsköldsviks kommun. Kommunen skriver avtal med servicegivaren/servicepunkten och erbjuder 10 000 kr för varje insats, i ett serviceavtal, som uppfylls av parterna. Det kan då se ut enligt nedan:

- Dator med internetuppkoppling
- En caféhörna som ger möjlighet till samvaro - en mötesplats
- Turistinformation, broschyrer m m
- Anordna minst tre aktiviteter per år

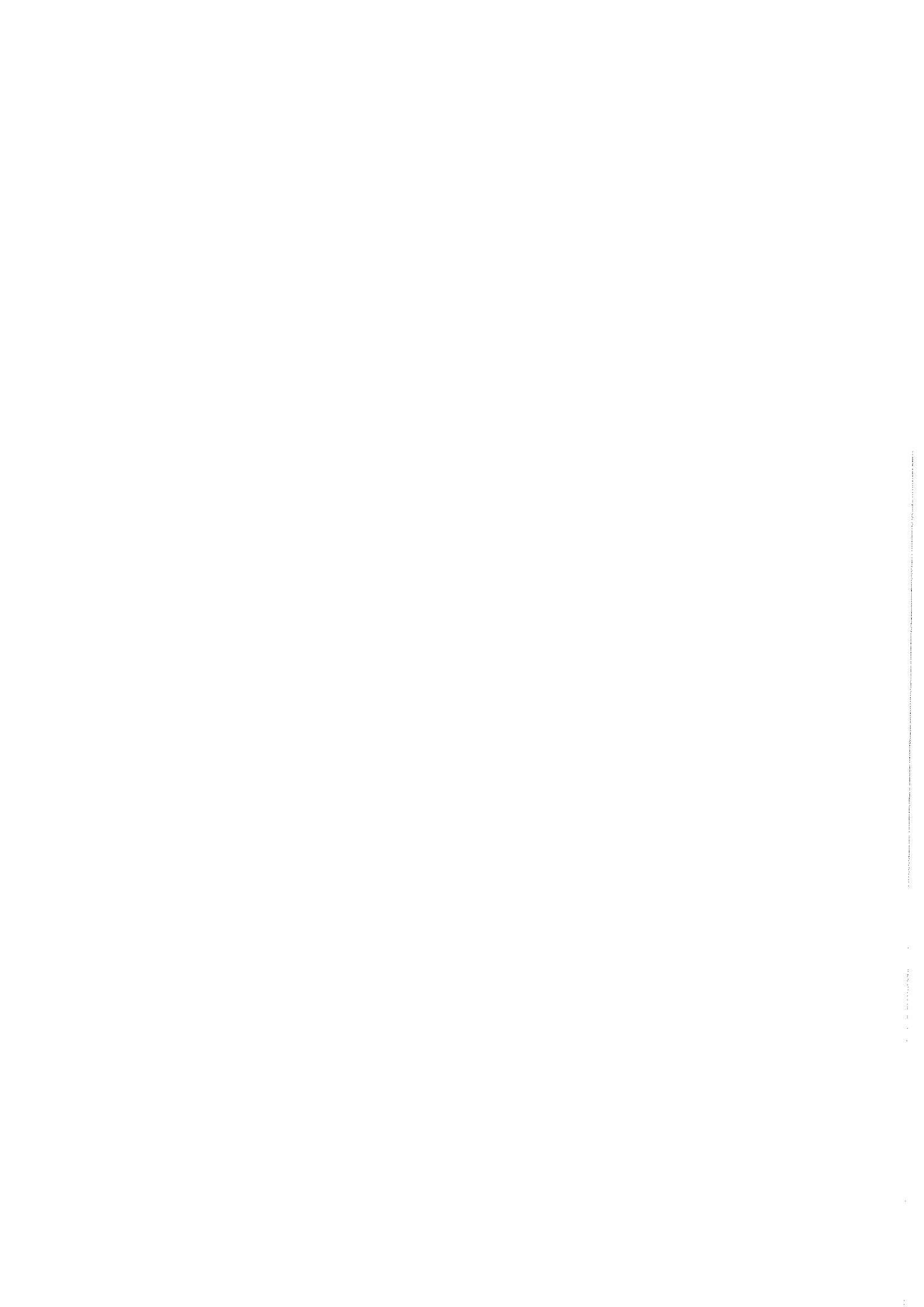
- *Erbjuda hemsändning av livsmedel*

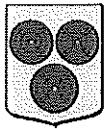
För var och en av de fem insatserna har Mora kommun beslutat om bidrag med ett belopp, förslagsvis 10 000 kr/år/insats, maximalt 50 000 kr. Detta mot av avtal med den part som är servicegivare.

Uppföljning

I arbetet med att ta fram Serviceplan Orsa kommun har dialog med aktörer i Orsa inletts. Dessa kommer att fortsätta och utökas så fort kommunledningen fattat beslut om serviceplanen. I de samtalen om kommunens arbete med servicefrågorna får vi reda på behoven konkret och kommer därmed att kunna beskriva dem långsiktigt. Vi får klart för oss om insatserna i serviceplanen kan anses vara ett bra arbetssätt för landsbygdsutveckling i Orsa.

När arbetet med dialoger och insamling av synpunkter är slutfört 20151231 kommer utfallet att redovisas för Orsa kommun/KS med förslag till att genomföra redovisad handlingsplan.

Kommunledningskontoret
Cecilia Dahl-Bogg

Kommunstyrelsen

Översyn av Orsa kommuns reglemente avs upphandling och inköp

Sammanfattning av ärendet

Orsa kommuns kommunfullmäktige antog 2011-08-26, Dnr 11/KK 071-050 Reglementet för Orsa kommuns inköps och upphandlingsverksamhet.

En översyn har gjorts av dokumentet och det har fått en uppfräschning dels layout/utseendemässigt samt i innehåll för att motsvara de krav som ställs i dag enligt gällande lagstiftning, dels hur processen bör se ut/ jobbas vidare med.

Kommunledningskontoret har överlämnat ett förslag till reviderat reglemente med benämning "Riktlinjer inköp och upphandling" att gälla så som tidigare för all upphandling som genomförs av Orsa kommun enligt lagen om offentlig upphandling, LOU (2007-1091).

Dokumentet är ett övergripande styrdokument och kommer att benämnas **Riktlinjer för Inköp och Upphandling**

Beslutsunderlag

Bifogad bilaga innehållande förslag till "Riktlinjer för inköp och upphandling"

Förslag till beslut

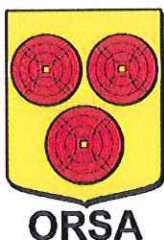
Kommunfullmäktige beslutar att upphäva dokument "Reglemente för Orsa kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet" daterad 2011-08-26 med dnr 11/KK 071-050.

Kommunfullmäktige föreslås besluta att anta upprättat dokument "Riktlinjer för inköp och upphandling"

Sändlista

Kommunens verksamheter och bolag

Ann-Therese Albertsson
Kommunchef

RIKTLINJER FÖR INKÖP & UPPHANDLING ORSA KOMMUN

Riktlinjer för Orsa kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet

Daterad	2015-09-16
Fastställd	Kommunfullmäktige 2015-
Reviderad	2015-
Produktion	Kommunledningskontoret
Dnr	OK KS 2015/00199-2, 022
Dokument	KF riktlinjer

Riktlinjer för Orsa kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet

Regler och huvudman för upphandling

§ 1 Dessa riktlinjer gäller för all upphandling som genomförs av Orsa kommun enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU), men även lagen (2008:962) om valfrihetsystem (LOV) och lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF).

Kommunstyrelsen är huvudman för kommunens upphandlingar.

Kultur- och serviceutskottet ansvarar för verkställighet av byggupphandlingar definierade i LOU bilaga 1.

Kommunstyrelsen har i sin roll som verkställande organ för kommunens upphandlingar att delegera upphandlingarnas genomförande internt eller externt. Med intern delegation medföljer rätten att fatta tilldelningsbeslut och teckna kontrakt.

Intern delegation innebär även att delegat enligt kommunens delegationsordning kan besluta om att handläggning av ramavtalsupphandlingar och objektsupphandlingar uppdras externt i önskad omfattning.

Upphandlande myndighet (UM)

§ 2 Kommunen och dess bolag är enligt lagens mening upphandlande myndigheter eller enheter och därmed skyldiga att genomföra upphandlingar enligt LOU (eller LUF).

Tröskelvärden

§ 3 Tröskelvärden¹ styr vilken upphandlingsform som får användas. En upphandlande myndighets och enhets hela årsbehov av varor eller tjänster inom en och samma grupp, skall räknas in när gränsbelopp utifrån tröskelvärdet beräknas.

Processen

§ 4 Processen² för upphandling styrs av LOU, LUF eller LOV och processen för direktupphandling och inköp beskrivs i Inköpshandboken. Kommunledningskontoret ansvarar i samråd med Mora kommuns inköpscentral för processer och dess utveckling. Gemensamt kallas dessa processer för "processen för anskaffning".

¹ Tröskelvärde är ett beloppssvärde som avgör om en upphandling ska ske enligt de direktivstyrda eller de nationella reglerna (15 kap. LOU). De är fastställda till en nivå där företag inom EU/EES förväntas vara intresserade av att lägga anbud över nationsgränserna.

Tröskelvärden för offentlig upphandling är vanligtvis giltiga i tvåårsperioder. Den senaste ändringen skedde den 1 januari 2014.

² Vg se bilder sista sidan i dokumentet.

Anskaffningsbeslut

§ 5 Anskaffningsbeslut är ett beslut om att en vara eller tjänst skall anskaffas alternativt att en verksamhet skall upphandlas externt.

Anskaffningsbeslutet är ett resultat av en behovsanalys och är styrande för den fortsatta processen för upphandling och inköp.

Utgångspunkten för all anskaffning är den fastställda budgeten. Den definierar ramar för de anskaffningsbeslut som är möjliga att fatta.

Anskaffningsbeslut om objektupphandlingar (upphandlingar av engångskaraktär) fattas av en berörd nämnd eller verksamhets-/budgetansvarig enligt kommunens delegation.

Anskaffningsbeslut om direktupphandlingar och avropsbeställningar från ramavtal fattas av verksamhets-/budgetansvarig enligt kommunens delegation.

Hållbarhet och kravställning

§6 Kommunens upphandlingar och inköp skall präglas av allsidig hållbar utveckling.

I kravställning skall alltid utöver miljöhänsyn, även etiska- och sociala hänsyn beaktas. Vid miljökravställning ska vi utgå från Konkurrensverkets (eller motsvarande nationell myndighet) mallar för miljökrav. Etiska- och sociala krav ska ställas som särskilda kontraktsvillkor dock med hänsyn tagande till kontrollmöjlighet.

Vi ska i alla våra upphandlingar sträva efter den goda affären som ska omfatta ekonomisk hållbarhet.

Varje upphandling och inköp skall således planeras och samordnas samt föregås med en analys av behov och krav.

För att öka konkurrensen och underlätta för små och medelstora leverantörer i att delta, skall upphandlingar i möjligaste mån delas till mindre för upphandlingens syfte relevanta delar.

Den verksamhet som har behovet ansvarar för att beskriva krav på upphandlingars och inköps föremål inklusive ovan hållbarhets aspekter.

Upphandling och beställning från ramavtal

§ 7 Alla upphandlingar, andra konkurrensutsättningar och beställningar från ramavtal (avrop) skall verkställas enligt dessa riktlinjer.

Beställningar från ramavtal (avrop) skall handläggas enligt "Inköpshandbokens" rutiner och instruktioner.

Direktupphandling

§ 8 Direktupphandling får inte ske om ramavtal finns. Ramavtal är således tvingande och skall användas av samtliga förvaltningar och verksamheter.

Med verksamhetsövergripande ramavtal avses avtal som har upphandlats för att bemöta ett behov hos mer än en förvaltning och verksamhet i en upphandlande myndighet (UM).

Direktupphandling får i övriga fall användas om upphandlingsvärdet är lågt eller att det finns synnerliga skäl.

Värdet på direktupphandlingar får inte överstiga gränsvärdet för direktupphandling av gällande tröskelvärde för varor och tjänster. En upphandling får inte delas upp för att komma under denna beloppsgräns.

Direktupphandlingar skall genomföras av en av kommunen utsedd inköpssamordnare.

Direktupphandlingar överstigande 5000 kr skall dokumenteras och minst tre stycken leverantörer (om det finns) skall tillfrågas. För direktupphandlingar överstigande 100 000 kr gäller s.k. dokumentationsplikt.

Tilldelningsbeslut och avtalstecknande

§ 9 Förvaltningar och verksamheter fattar beslut och tecknar kontrakt avseende direktupphandlingar och avrop.

Fritids och servicekontoret, Orsabostäder AB samt Orsa Lokaler AB fattar beslut och tecknar kontrakt avseende byggupphandlingar definierade i LOU bilaga 1.

Krav på insyn

§ 10 Enligt 3 kap. 19 § i kommunallagen skall det i det av upphandlande verksamheten tecknade avtal om driftentreprenad regleras att kommunen har rätt till insyn i entreprenörens uppdrag i den omfattning som krävs för att kommunens tillsyns- och myndighetsansvar skall kunna tillgodoses. Detta krav skall framgå vid varje sådan upphandling i förfrågningsunderlaget.

Kommunala bolag

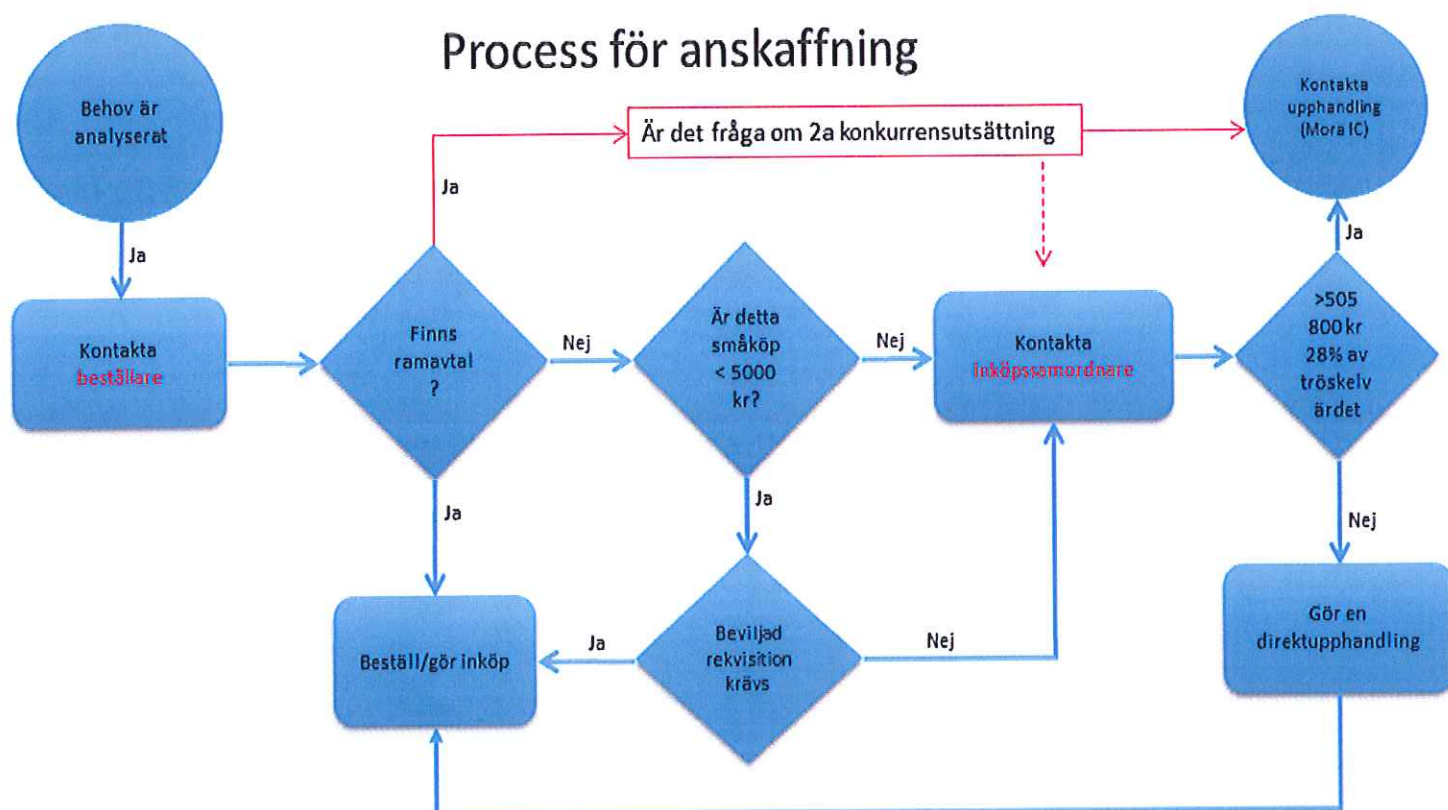
§ 11 Samtliga kommunens bolag skall, enligt ägardirektiv, tillämpa dessa riktlinjer.

Arkivering

§ 12 Handlingar rörande upphandlingar och beställningar som genomförts av Orsa kommun skall i original förvaras hos Orsa kommun i enlighet med det som beskrivs i kommunens dokumenthanteringsplan eller motsvarande.

Ansvar

§ 13 Varje chef ansvarar för att dessa riktlinjers och Inköpshandbokens regler tillämpas inom sin förvaltning eller verksamhet samt att avtalstrohet råder.

Su § 124

Föreningsbidrag

Socialutskottets förslag till kommunstyrelsen

Till pensionärsföreningar ska bidrag utgå enligt tidigare beslut i kommunen
Kvinnogemenskapen Emma och Bris, enligt tidigare beslut visst antal kr/inv
Attention, noll kronor (evenemangsstöd kan sökas)

FNM, 14 000 kr

SPRF, Strykes

HjärtLungföreningen Ovansiljan, enligt tidigare beslut i kommunen

SRF, enligt tidigare beslut i kommunen

FUB, enligt tidigare beslut i kommunen

Orsa besöksgrupp, upprätta ett avtal mellan föreningen och Orsa kommun

Strokeföreningen, enligt tidigare beslut i kommunen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen överlämnar inkomna ansökningar om föreningsbidrag för
beredning i socialutskottet.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Inkomna ansökningar 2014 - Soc

Förening	Förslag från Socialskottet, SU	Sökt 2015	Beslut 2014 enligt AU § 14.06-10	Medlemmar 2015	Ändamål	Kommentar
FMN Mora-Orsa		33 920	14 000	9	Bidraget skall användas till bl.a. anordna föräldra- anhörigrupper, stöd vid myndighetskontakt för anhöriga, föreläsningar, information till skolor, arbetsplatser allmänhet och myndigheter, jourtelefon, ljudmanifestation, anordna familjelhelsturs lokalt	Sökt 5 kr/invånare. Invånarantal per 2015-03-31: 6784.
BRIS region Mitt		12 750	7 000	2 230		Söker 10kr/barn för Orsa kommuns antal barn 1275 st. Invånarantal per 2015-03-31: 6 784. Medlemsantalet över region Mitt.
Kvinnogemenskapen Emma		36 000	34 000	42	Stötta utbatta kvinnor, män och barn mot våld droger och mobbing	
SPRF avd 88 Dalarna		1 250	1 250	8	Bidraget ska i huvudsak användas till medlemsmöten, tryckning av nyhetsbrev (2/år) samt kallelser till medlemsmöten och bortom till dessa.	
Hjärtlungföreningen Ovansiljan		20 000	10 000	198	Bidraget ska användas till diverse gruppkviter inom Hjärtlung Föreningen	
Orsa PRO		40 000	36 000	360	Bidraget ska användas för att kunna fortsätta att bedriva och utöka befintlig verksamhet.	
SRF Ovansiljan		2 500	2 000	14	Bidraget ska användas till kostnader för rekreation och aktiviteter såsom möten, utflykter med buss m.m. för medlemmarna, eftersom det är viktigt för medlemmarna att få mötas och utbyta erfarenheter och känna gemenskap.	
SPF Seniorerna Orsa		45 000	39 000	412	Bidraget används främst till lokalhyror och löpande verksamhet såsom t.ex. bowling, bridge, dans m.m.	
FUB Ovansiljan		10 000	2 000	10	Bidraget ska användas till aktiviteter för utvecklingsstörda i alla åldrar t.ex. musikfester, utflykter och samkväm.	
Orsa Besöksgrupp		40 000	ej sökt	20	Bidraget kommer användas till de äldre (65+) i Orsa kommun. Vi gör hembesök hos ensamma i hemmet där vi är sociala på olika sätt. Vi kan ex. vara ledsagare, hjälpa till med att läsa och fylla i dokument anordna aktiviteter, fika, spela kort helt enkelt bryta deras ofrivilliga isolering. Vi kommer även att starta en införelse för äldre nu i höst m.m. Vi betalar även ut milersättning till våra Volontärer som gör ett fantastiskt jobb. Vi är helt enkelt en förening som hjälper till där kommunens åtagande inte räcker till.	
Stroketförening i Norra Dalarna		8 000	1 000	23		Ej angivet belopp. Helt idellt ingen medlemsavgift tas ut. (Detta strider emot Orsa kommuns policy, en medlemsavgift måste tas ut och redovisas).
Attention Dalarna		0	ej sökt	15	Vi planerar att ha ett LAN för max 20 ungdomar och det ska finnas möjlighet för föräldrar att skapa kontakter med varandra och att få information från oss som delar från Attention. Vi har egen erfarenhet av egna, nu vuxna barn, med dessa diagnoser. Ändamålet är att skapa utrymme för dem som inte klarar av så stora sammanhang, att kunna möta andra, med liknande behov.	

146 250 3341

Summa prioriterade - kr 76 670 kr

Utrymme efter prioriterade att fördela 150 000 kr 73 330 kr

Sökta övriga - kr 166 750 kr

Summa totalt, alla sökande - kr 243 420 kr

Budget 2015 150 000 kr

Utrymme 150 000 kr - 93 420 kr

Drift- och investeringsbudget 2016
Orsa kommun

Drift- och investeringsbudget 2015 Orsa kommun

Driftbudget

Kommunstyrelsen beslutade 2015-06-15 att nämndernas driftbudget 2016 skall uppgå till 382 558 tkr inklusive pott för löneökningar.

Nämnderna och utskotten har nu kommit med sina förslag till driftbudgetar och det har som brukligt skett en del förändringar på verksamhetsnivå. I presenterade förslag har samtliga nämnder och utskott äskat ett belopp som överensstämmer med den ram som Kommunstyrelsen beslutade 2015-06-15.

Vad gäller finansieringen så är den senaste skatteprognosen (augusti) 993 tkr sämre än den skatteprognos från april som låg till grund för ramtilldelningen 2015-06-15.

Allt annat lika innebär den senaste prognosen därför att det fattas 993 tkr för att vi ska nå det budgeterade resultatet om 2 500 tkr.

Nu har vi dock varit försiktiga när det gäller att räkna på befolkningsutvecklingen där vi beräknat att vi ska vara 6 715 invånare per den 1 november, vilket skulle innebära 97 färre invånare än vid senaste årsskiftet. Orsaken till att vi varit så försiktiga är en stor förväntad utflyttning av före detta elever på SCoTT (räknat med 69 st). Även om vi under året haft ett ovanligt stort negativt födelsenetto så ser vi en nettoinflyttning i de flesta åldersgrupper förutom åldern 19-25 år. Per 15 september är vi 6 744 invånare och förhoppningsvis kommer det inte flytta ut så många fler före detta SCoTT-elever så att befolkningen inte ska behöva minska så mycket mer.

För att täcka hela försämringen i augustis skatteprognos behöver vi vara 6 735 invånare per 1 november.

I budgeten för 2016 finns inte heller med effekterna av regeringens aviserade satsningar på kommunerna, eftersom merparten av satsningarna förefaller avse riktade bidrag där det krävs en motprestation från kommunen för att erhålla bidragen. Undertecknad menar dock att med de åtgärder regeringen totalt sett aviserat så borde det bli en positiv ekonomisk effekt för kommunen.

Utifrån ovanstående är det möjligt att vi kommer behöva göra vissa omfördelningar i budgeten, men om vi har rätt i antagandet om befolkningsutvecklingen de kommande månaderna och det inte kommer några drastiskt försämrade skatteprognoser i övrigt, så bör vi slutligen kunna lämna en trovärdig budget med nuvarande beslutade resultatnivå.

Slutligen bör tilläggas att undertecknad ser med stor oro på vad som kan komma att hända vad gäller vårt innehav i Oreälvens Kraft AB. I budgeten för 2016 har vi räknat med en nettointäkt på 500 tkr. Vi ser nu för 2015 att vi får vara glada om det blir någon nettointäkt överhuvudtaget främst på grund av mycket låga elpriser. Signaler från Fortum om framtida fiskvägar, eller till och med eventuell utrivning av kraftverksdammen skulle sannolikt

innebära stora ekonomiska förluster för Orsa kommun. I 2016 års budget finns ingen hänsyn tagen till detta.

Investeringsbudget

Jämfört med investeringsbudgeten som den såg ut i juni så har det inte skett någon förändring i budgeten för 2016. Däremot är det uttalat att kostenheten inte skall använda 500 tkr av budgeterade investeringar 2015, i avvaktan på resultatet av pågående kostutredning.

2015-09-22

Johan Hult

Driftbudget Orsa kommun

Införskts au 20150922

VERKSAMHET

Bu 2015

efter lönekomp

Bu 2016

2014

budget

2014

utfall

avvikelse

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige	355	405	330	332	-2
Partistöd	336	336	336	336	0
Revision	660	660	660	541	119
Valnämnd	5	5	237	189	48
Överförmyndare	409	409	319	395	-76
God man och förvaltare	350	350	350	166	184
Kommunfullmäktige	2 115	2 165	2 232	1 960	272

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen	6 729	6 180	6 205	5 219	986
Kommunledning	2 017	1 918	2 008	1 626	382
Kommunkansli	10 490	10 538	7 817	11 845	-4 029
Ekonomienheten	4 006	4 218	3 794	4 000	-206
Personalenheten	3 047	2 855	2 495	2 584	-89
Lönekontoret	1 500	1 426	1 400	1 373	27
IT-enhet	4 290	5 328	4 334	3 776	558
Näringslivskontor	4 791	4 763	4 678	4 495	182
Projekt NLUK	349	391	469	306	164
Räddningstjänst	5 415	5 617	5 310	5 195	116
Kulturkontor	2 162	2 020	2 725	2 539	186
Bibliotek	4 222	4 222	3 429	4 033	-604
Skog	260	162	192	-18	210
Mark	354	219	326	-605	931
Fritids- och servicekontor	2 038	2 343	2 103	1 763	340
Gator och vägar	8 496	8 491	7 575	7 531	44
Parker och lekplatser	1 793	1 820	1 823	1 668	155
Fritidsavd	10 156	10 379	10 166	10 349	-183
Fastighet	688	828	289	363	-74
VA	610	610	610	612	-2
Kostenhet	2 034	2 096	1 823	2 153	-330
Integration	0	-250	0	-61	61
Kommunstyrelsen	75 447	76 174	69 569	70 745	-1 176

Barn- och utbildningsutskottet

Nämnd och styrelseverksamhet	480	480	480	391	89
Musikskola	3 450	3 511	3 233	3 289	-56
Förskola	26 000	26 010	25 331	24 912	419
Ped omsorg/ öppen fritidsverksamhet	807	406	1 282	1 340	-59
Fritidshem	5 811	5 885	6 209	5 151	1 058
Grundskola	68 114	69 897	66 767	67 226	-459
Gymnasieskola	39 875	39 875	36 516	39 946	-3 430
Vuxenutbildning	1 800	0	995	102	893
BUN administration (inkl buffert mm)	5 249	6 037	5 582	4 149	1 433
Barn- och utbildningsutskottet	151 584	152 099	146 395	146 507	-112

Driftbudget Orsa kommun
Införsk av 20150922
VERKSAMHET

Bu 2015
efter lönekomp

Bu 2016
2014 budget
2014 utfall
avvikelse

Socialutskottet

Nämnd och styrelseverksamhet	360	365	460	339	121
Socialförvaltning gemensamt	1 712	1 829	1 567	1 275	292
Äldreomsorg	66 623	68 064	64 970	65 515	-546
HSR	10 459	10 571	9 959	11 564	-1 605
Psykiatri	2 512	2 528	2 460	2 307	153
Särskilda omsorgen / LSS	17 839	18 721	16 575	15 676	899
Individ o familjeomsorg	12 687	12 733	11 519	10 883	637
Ekonomiskt bistånd	6 680	6 680	6 675	8 206	-1 531
Familjerätt- o rådgivning	605	605	605	531	75
SOC administration (inkl buffert mm)	13 832	14 491	13 999	12 967	1 032
Arbetsmarknadsåtgärder	5 243	5 040	4 506	3 744	762
Socialutskottet	138 551	141 626	133 294	133 005	289

Miljönämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	86	86	84	67	17
Energirådgivning	10	15	15	42	-27
Adm miljö och hälsa	825	843	863	765	98
Livsmedel	94	93	40	2	38
Miljötillsyn	204	200	179	152	26
Kalkning	121	120	112	131	-19
Naturvård	220	200	212	235	-23
Miljönämnden	1 560	1 557	1 505	1 394	111

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnd	156	116	156	96	60
Stadsbyggnad adm	1 122	1 072	1 125	1 070	55
Bygglov	621	722	499	427	72
Planer	55	-2	165	423	-258
Kartor					0
Översiktsplan	615	400	485	172	313
Karta, Mät, GIS	972	960	946	922	24
Bostadsanpassningar	715	629	713	267	446
Ökat löneläge		40			
Byggnadsnämnden	4 256	3 937	4 089	3 376	713

Löneökning ej fördelad	31	5 000			
-------------------------------	-----------	--------------	--	--	--

Summa nämndernas nettokostnad	373 544	382 558	357 084	356 986	97
--------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------

Åskad investeringsbudget inför ks au 20150922

INVEST	Kod	PROJEKT	BUDGET		Åskat 2016	UTGIFTER
			Jan 15 - Dec 15	NETTO		
	912080	Inköp av mark	650,0		650,0	Jan 15 - Juli 15
	912100	Exploateringsom Lisselhed	1 200,0		3 000,0	Att lösa: Vägfrågan? Start exploatering etapp 2 och 3. Utbyggnad båthamn? Väggar vi "dra av" försäljning tomter?
	912107	Exploatering				Nya tomter i Skattungbyn
		Härbacken	500,0		400,0	Ny räddningsbil IVPA Inkl utrustning
		Räddningstjänst bil IVPA			130,0	Modul inköp och faktura, slut support e-fact
		Ekonomi I o F				
	913201	DIV INVEST BIBLIOTEKET	850,0			
	919201	IT - projekt/system	1 285,9			Blir kvar medel 2015 som överförs till 2016 för inköp av läsplattor KS ledamöter
	919205	Möbler/inredn Kommunhus	53,0			
	919210	Stadsnät	3 000,0		3 000,0	Årliga investeringar 2016-2020
		Anslutningsavgifter?				Likviditet dra av anslutningsavgifter
	91	KOMMUNSTYRELSEN	7 538,9		7 180,0	
	921060	Säkerhetsåtgärder MSB	539,0		150,0	Oförutsett inom gata park
	921082	Ospecc invest gata-park	150,0			
	922198	FORDON	350,0			
	922440	Ombyggnad gator	2 000,0		1 500,0	Fortsättning kv Leran. Samordna med NODAVA om övriga projekt.
	922443	UPPRUSTN.CENTRUM ALLMÄNT	200,0		70,0	Flytt och byggande av konstverk (ex Kraft i musiken, progfiler Jvg-gatan)
	922444	JÄRNVÄGGSGATAN	0,0			
	922450	GÅNG O CYKELBANDOR	1 500,0			Hantverkargatan och Storgårde, Stormyrgatan finansieras av Trafikverket. Kvarvarande medel flyttas över från 2015
	922460	TRAFIKSÄKERHET	200,0		200,0	Belysning GC-vägar för ökad trafiksäkerhet och ökad trygghet
	922480	VÄGBELYSNING	100,0		100,0	Samförläggning av ledningar med Fortum
	922481	MASKINER	50,0		350,0	Ny sopmaskin. Befintlig maskin går att sälja med förtjänst.
	922482	Vägbelysn samföräggd el				
	922550	LEKPARKER	50,0		50,0	2015-2017 Byte av lekutrustning i perifera delar av Orsa
	922561	Lillån			150,0	Fortsatt muddring, tillstånd klart från Tuben till kv Hästen.
	922562	Kricken/SkitOlaväcken	100,0		50,0	Förjupning och ev åtgärder i samverkansprojekt
	923001	Köksutrustning	750,0		750,0	Stekbord och diskmaskin på Digerberget, "Tunnelmaskin" på Kyrkbyn o Orsaskolan
	933420	Boliplaner	150,0			
	933430	Ridhuset	200,0		100,0	Dikesgrävning och installation av luftvärmepump
	933435	Gamla stallet			100,0	Renovering av golv och byte av boxinredning
	933440	Ishallen	82,5		200,0	Färdigställande av lokaler för rörliga friluftslivet efter flytt från väggargaget vid campingen
	933460	Ungdomens hus	150,0			
	933510	Rörliga friluftslivet	1 485,0			Ny vattendom Stordammen 250 tkr flyttad till 2017
	933512	Slijansleden	400,0			
	935010	Asfaltering Tallhed	280,0			
		Ungdomens hus				
		Utemiljö ungdomens hus			100,0	
		Skatepark kv Bilen			3 870,0	
		Fritids och service	8 736,5			
		Summa	16 275,4		11 050,0	
						3 496,6
						6 793,2

941000	CENTRALT INVENT.10 ÅR	200,0	800,0 Alla verksamheter div utrustning, solskydd	41,7%
941002	CENRALT DATORER 3 ÅR	1 300,0	1 000,0 IT-utrustning	25,7
942011	NAVET INVENT. 5 ÅR	0,0		128,1
942012	NAVET DATORER 3 ÅR	0,0		9,2
942152	KYRKBYN DATORER 3 ÅR	0,0		5,7
942250	ORSASKOLAN INVENT. 10 ÅR	0,0		3,7
94	BARN OCH UTBILDNING	1 500,0	1 800,0	50,8
951000	CENTRALT INVENT.10 ÅR	550,0	400,0 Det kan bli aktuellt med ytterligare byte av möbler 2016 på äldreboenden	223,2
951002	CENTRALT DATORER 3 ÅR	350,0	350,0 För att säkra utbytet av gamla datorer	60,9
951003	CENTRALT BILAR 5ÅR	120,0	130,0 Bil till AME	27,7
951300	HSR INVENTARIER 10ÅR	200,0	300,0 Med tekn mtrtl, madrasser, sängar, taklyftar mm	139,0
952100	LILLÅHEM INVENT.10 ÅR	0,0		58,1
952200	ORSAGÅRDEN INVENT. 10 ÅR			63,5
952201	ORSAGÅRDE INVENT. 5 ÅR			20,7
952202	ORSAGÅRDEN DATORER 3 ÅR	0,0		12,6
95	SOCIALA	1 220,0	1 180,0	7,8
	Miljö och hälsa		350,0 Uppgradering av Ecos, Orsa står för investeringen men 25% av kapitalkostnaderna	390,3
	Totaler	18 995,4	14 380,0	7 406,7

Om vi kommer fram till att vi ska "övergå" mer till inköp än idag då vi leasar väl mycket så kommer investeringsutgifterna och kapitalkostnaderna att öka men leasingkostnaderna minska mer. Så i driftbudgeten borde det bli en positiv effekt men likviditetsmässigt en större belastning i närtid än nu.

39,0%

Budget 2016	KF					
	Budget	Bokslut	Budget	Budget	plan	plan
Inför ks au 2015-09-22	FAST		cirk 15 23	cirk 15 23	cirk 15 23	cirk 15 23
SKL cirkulär 2015 23	2014	2014	2015	2016	2017	2018
RESULTATRÄKNING						
Antal invånare 1 nov året före. Prognos	6 830	6 830	6 816	6 715	6 705	6 695
Förändr nettokostn Jfrt boksl resp budget	1,8%	1,0%	4,6%	2,4%	1,1%	2,0%
Nämndernas nettokostn	-357 084	-356 986	-373 513	-382 558	-386 795	-394 504
varav avskrivningar	-7 500	-6 900	-8 800	-9 000	-9 000	-9 000
Interna justeringar	1 554	636	3 866	5 440	5 847	5 748
Oreälvens Kraft	750	391	580	500	500	500
Ind pension o skuldförändring	-9 478	-12 241	-9 843	-10 445	-11 298	-12 078
Tot pensionskostnader	-20 377	-24 682	-20 377	-19 912	-21 033	-22 537
Verksamhetens nettokostn	-364 258	-368 199	-378 909	-387 063	-391 746	-400 334
Skatteintäkter	367 178	366 996	379 910	387 574	396 267	404 811
Finansiella int/kostn	585	1 439	1 000	996	679	423
Årets resultat	3 505	235	2 000	1 507	5 200	4 900
Öronmärkning pensionsåtaganden	-3 000					
Disponibelt resultat	505	235	2 000	1 507	5 200	4 900
FINANSIERINGSANALYS						
Resultat från verksamheten	11 005	7 135	10 800	10 507	14 200	13 900
Förändr pensionsavsättn	-194	1 990	500	260	541	948
Sålda kortf plac		19 990	2 000	2 000	2 000	2 000
just korta placeringar		250				
Just övr rörelsekap förändring	400	27972	400	400	400	400
Summa tillförda medel	11 211	57 337	13 700	13 167	17 141	17 248
Nettoinvesteringar	25 555	29 557	16 313	18 380	18 114	18 034
Nedskrivningar / utrangeringar		-151				
Reservering inv inkomst		-6 399	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Tomter mm	-5 000		-1 000			
Ökn fin anl tillg	15 000	26 350				
Återbetalning lån (vår fordran)	-250	-277	-250	-250	-250	-250
Omklassificering Lån						
Avbetalning lån	5 800	5 800	0			
Summa använda medel	41 105	54 880	14 063	17 130	16 864	16 784
Förändring av likvida medel	-29 894	2 457	-363	-3 963	277	464
BALANSRÄKNING						
Anläggningstillgångar	137 108	155 568	162 831	172 211	181 325	190 359
Kortfristiga placeringar		42 659	40 659	38 659	36 659	34 659
Omsättningstillgångar	64 950	49 985	48 985	48 735	48 485	48 235
Likvida medel	24 753	24 569	24 206	20 243	20 520	20 984
Summa tillgångar	226 811	272 782	276 681	279 848	286 989	294 237
Eget kapital	157 758	155 734	157 735	159 242	164 442	169 342
Avsättningar	17 160	20 883	21 383	21 643	22 183	23 131
Kortfristiga skulder	51 893	83 540	83 940	84 340	84 740	85 140
Långfristiga skulder	0	12 624	13 624	14 624	15 624	16 624
Summa ek, avsättn o skulder	226 811	272 782	276 681	279 848	286 989	294 237

Kommunfullmäktige 2014-11-24
Kommunstyrelsen 2014-10-06
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2014-09-16

Kf § 61

Ks § 62

AU § 113

Dnr

Utdebitering av kommunalskatt 2015

Beslut

Kommunfullmäktiges beslut

- Enligt kommunstyrelsens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Enligt arbetsutskottets förslag.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

- Utdebitering av kommunalskatt år 2015 blir oförändrad; 22:89 per skattekrona.

Sammanfattning av ärendet

Kommunalskatten har sedan 2013 varit 22:89 kr per skattekrona.

Beslutsunderlag

-

Sändlista: Ekonomikontoret

Justerandes sign

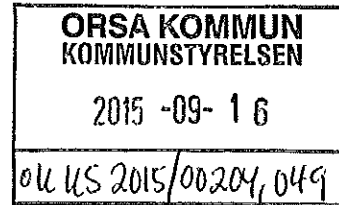
Utdragsbestyrkande

Handläggare
Håkan Jansson
023-77 70 13
hakan.jansson@regiondalarna.se

Hemställan

Datum
2015-09-15

Sida
1(2)
Diarienummer
RD 2015/18

Godkännande om borgensåtagande för Region Dalarna

Hemställan

Region Dalarna hemställer härmed hos Orsa kommun om att godkänna att förbundet tecknar proprieborgen om 8,75 miljoner SEK.

Behov av tåg

Tåg i Bergslagen AB (TiB) har under en period hyrt tre tåg av Skånetrafiken i syfte att upprätthålla den trafik som kollektivtrafikmyndigheterna i de fyra ägarlänen Dalarna, Gävleborg, Västmanland och Örebro beställt. Hyresperioden för de tre skånetågen löper ut i december i år och kan inte förlängas. Därmed uppstår en fordonsbrist från och med 14 december. Ledningen för Tåg i Bergslagen har sökt efter sätt att ersätta de tre tågen och har funnit en säljare av tågmateriel. Östgötatrafiken AB är berett att sälja fem tågset av typen X-14 för köpeskillingen 35 miljoner SEK. Konsekvensen av om tågen inte köps är avsevärda trafikneddragningar i Tåg i Bergslagens trafiksystem.

Köp av tåg

De fyra ägarna (tillika kollektivtrafikmyndigheter) köper vardera 1,25 tågandelar. Tågandelarna köps sedan att det vagnbolag –AB Transitio– som finns för regional tågtrafik i Sverige. Region Dalarna är en av 20 ägare. I och med delägandet har ett aktieägaravtal sedan tidigare undertecknats som säger att aktieägare måste teckna borgensåtagande för tågstämning som AB Transitio får i uppdrag att göra. Tåg i Bergslagen AB, som kan tyckas vara den naturlige köparen, är enligt bolagets ägardirektiv förhindrat att förvärva tåg och tågmateriel.

Region Dalarnas förbundsordning

Bedömningen är att Region Dalarnas *förbundsordning* medger både själva tågägandet/investering och upptagande av lån. Däremot säger förbundsordningen att medlemmarna måste godkänna borgensåtagande. I det här fallet behöver Region Dalarna gå i borgen för AB Transitios upptagande av lån.

Förbundsordningens formulering i denna del i §12 ”Förbundet får inte ingå borgen eller andra ansvarsförbindelser utan förbundsmedlemmarnas godkännande” är en komplikation som behöver lösas genom att Region Dalarnas medlemmar godkänner att förbundet tecknar proprieborgen om 8,75 miljoner kr.

Avtalsdatum och beslut

Region Dalarna äger tågen under en kort tid, som längst en månad beroende på processen bland förbundets medlemmar att godkänna borgensförbindelsen. Avtalsdatum kommer att vara 2015-12-01, då köper Region Dalarna sin tågandel av Östgötatrafiken AB. AB Transitio genomför sitt köp då förbundet kan teckna borgen för AB Transitios lån. Frågan om köp av tåg kommer att tas upp på Region Dalarnas direktionssammanträde 2015-09-23. Några godkännanden om borgen hinner inte fram till dess. Men, för att få en rimlig tidplanering i processen skickar jag redan nu detta brev med uppmaningen att beslutande organ skyndsamt kan behandla Region Dalarnas hemställan.

Vi kan bistå med information och medverka vid er behandling av ärendet.

Skicka ert beslutsprotokoll med post till Region Dalarna, Håkan Jansson,
Myntgatan 2, 791 92 Falun.

REGION DALARNA

Leif Nilsson
Ordf.